

KÖZTELEK

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik hetenkint kétszer, csütörtökön és vasárnap.

OMGE évi tagsági díj:	
200 holdig 1/2 q bura egyenértéke	500
500 " 1 " " "	1000
1000 " 2 " " "	2000
2000 " 3 " " "	3000
3000 " 4 " " "	4000
4000 " 5 " " "	5000
Növénytermesztés, szőlőkezelés, szőlőkezelés	3 q bura egyenértéke
A gazdálkodás novemberi fizetésénél	450.000 K
Egyéb tagok részére évi tagdíj	10.000

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tulajdona

Az egyesületi tanács felügyelete alatt
Kiadásért felelős: **Szilassy Zoltán**
az OMGE igazgatója
Felelős szerkesztő: **Buday Barna**
Társaszerkesztő: **Rothmeyer Imre**

Szerkesztőség: Budapest, IX., Köztelek-u. 8. Telefon: József 51-06

Idelgyes előfizetési ár az előfizetési díj utólagos ki-
egészítésének fenntartásával okt.-dec. negyedévre.
OMGE-tagoknak a tagsági díjon kívül ----- 50.000 K
Előfizetőknek negyedévre ----- 50.000 K
Egyes szám ára ----- 4.000 K

Külföldre a fenti árak kétszerese
Előfizetőknek naptári negyedévi szerződéses díj

Kiadóhivatal: Budapest, IX., Üllői-ut 25. Telefon: József 99-32

TARTALOM:

Egy év munkája. (Somssich László gróf.)
A cukorrepatermes. (Kovács Antal.)
Tartobuktatás vagy mélyszántás? (Murányi Ödön.)
A tejtermelés fokozott figyelembevétele a szimmentál
marhanál. (K-r.)
Szarvasmarhák metelykórja és tüdőfegessége. (M. J. dr.)
Új rendeletek.
Levelszekreny. (Sertésfiatalkák fertőtlenítése.)
A gazdálkodás köréből.
Gazdálkodási mozgalmak.
A gépkereslet állomások jelentősége. I. (Vladár Endre.)
A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete közgyűlése.
Vegyes közlemények.
Pótszede, kereskedelem.
Szerkesztői üzenetek.

Kedvezményes vasuti jegyek közgyű- lésünk és a gazdanapok alkalmából.

A m. kir. kereskedelemügyi miniszter az OMGE közgyűlése, a GEOSz nagygyűlése és ezzel kapcsolatos gazdanapok alkalmából felterjesztésünkre vasuti személyszállítási jegykedvezményt engedélyezett.
A kedvezményes utazásra jogosító igazolvány a MÁV és annak kezelésében lévő helyiérdekű vasutak vonalain bármely kocsiosztályra érvényes és 50% kedvezményre jogosít.

Az igazolványt egyesületünk titkársága minden OMGE-tagnak, valamint a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége tagjai által a GEOSz nagygyűlésére kiküldött képviselőknek megküldi, amennyiben eziránt az OMGE titkárságát (Budapest, IX., Köztelek-u. 8.) megkeresik és megkeresésükhöz egyidejűleg az igazolvány díja és költségei fejében személyenként 6000 koronát papírpénzben vagy postai értékjegyekben mellékelnek. *Igazgató.*

Meghívó

az Országos Magyar Gazdasági Egyesület
1924. évi

rendes közgyűlésére,

amelyet 1924. évi december hó 8-án, hétfőn, délelőtt pontosan 10 (tíz) órakor tartunk meg a „Köztelek” székházának nagytermében (Budapest, IX., Köztelek-utca 8. sz., II. em.).

Tárgysorozat:

- Elnöki megnyitó.
- Jegyzőkönyvhitelesítő és jegyző kijelölése.
- Az igazgató-választmány által első ízben Kerpely Kálmánnak és Székács Elemérnek adományozott Cserhádi Sándor emlékkövelevek ünnepes átadása.
- A szövetségi tagok végrehajtóbizottsági kiküldöttjei sorában évközben beállott változások bejelentése. (Alapszabályok 24. § f) pontja.)
- Az igazgató-választmány jelentése az 1923-24. évi egyesületi működésről. (Alapszabályok 24. § a.)
- Jelentés az egyesületi tagok létszámában beállott változásról. (Alapszabályok 24. § b.)
- Az OMGE és a tápiószelvi gazdaság 1923. évi vagyonmérlegének és zárószámadásának elő-

terjesztése; beszámoló az egyesületi nyugdíjalap állásáról; a felmentések megadása. (Alapszabályok 24. § c) és m.)

- Javaslat az egyesületi alapszabályok 5., 6., 24. e), 26., 27., 30., 33., 34., 35., 43. §-ainak módosítása, a kedvezményes övdíjas tagok tagsági díjának s a beirási díjnak aránykoronában való megállapítása, negyedik alelnöki állás rendszeresítése s az igazgatóválasztmányi tagoklétszámának 120-ról 150-re való felemelése tekintetében. (Alapszabályok 24. § l) pontja, 88. és 89. §.)

- Az 1925. évi egyesületi költségvetési előirányzat bemutatása. Ennek keretében a tisztviselők, segéd- és szolgazemélyzet illetményeinek és lakáspénzének megállapítása; *Mutschenbacher Emil dr.* ügyvezető h. igazgató, *Fabricius Endre* szövetségi titkár, *Rothmeyer Imre* társaszerkesztő-titkár és *Rédly Gyula* segédtitkár egy-egy fizetési fokozattal történt előléptetésének és *Fabricius Endre* részére a főtitkári cím adományozásának jóváhagyása; *Jeszenszky Pál* tb. ügyv. titkár nyugdíjazásának megerősítése; a „Köztelek” lap kiadására vonatkozó átmeneti intézkedések; a nyugdíjalaphoz való rendkívüli egyesületi hozzájárulásnak és az egyesületi nyugdíjasok nyugdíjsegélyének megerősítése. (Alapszabályok 24. § d), h), i) és m) pontjai.)

- Szavazatszedő-bizottság kijelölése. (Alapszabályok 26. §.)

- Az elnöki, I., II., III. és IV. alelnöki állásnak titkos szavazás útján az 1925-1930. évek tartamára való betöltése. (Alapszabályok 24. § e), 26. és 30. §.)

- Az alapszabályszerűleg kilépő, az időközben lemondott és elhunyt igazgatóválasztmányi tagok helyébe, valamint az újonnan rendszeresített 30 igazgatóválasztmányi tagsági helyre hat évre 25, öt évre 5, négy évre 5, három évre 6, két évre 5 és egy évre 7, azaz összesen 53 igazgatóválasztmányi tag választása. (Alapszabályok 24. § e), 27. és 35. §.)

- A számvizsgáló-bizottságba az 1925. évre elnök és négy tag választása. (Alapszabályok 24. § g) és 62. §.)

- Az alapszabálymódosító javaslat szövege. (Alapszabályok 88. §-a.)

5. § c) pontjának harmadik bekezdése: Minden más év-díjas tag évi tagsági díja 4 (négy) aranykorona, amely összegget az elnökség kivételes méltányolást érdemlő esetekben belátása szerint leszállíthat. Az aranykorona értéke az esedékesség, illetve a befizetés időpontjára nézve a Magyar Nemzeti Bank által az angol fonthoz való értékvizony alapján meghatározott és közzétett átszámítási kulcs szerint számítható.

6. §. A beirási díj 1 (egy) aranykorona, amelynek értéke az 5. § c) pontjának harmadik bekezdésében meghatározott kulcs szerint számítható.

24. § e), 26., 30., 33. és 43. §-ok: a három, illetve I., II. és III. alelnök helyett a megfelelő helyeken négy, illetve I., II., III. és IV. alelnök teendő.

- 27., 34. és 35. §-ok: az igazgatóválasztmányi rendes tagok száma 120 helyett 150, akik közül évenként 20 helyett 25 lép ki, a jelen alapszabálymódosítás alapján választott 30 új tag közül pedig 1924-ben 5 tag egy, 5 tag két, 5 tag három, 5 tag négy, 5 tag öt és 5 tag hat évi megbízással választandó meg, amely megbízás lejártával az új választás hat évre szól.

- A választások eredményének kihirdetése, az újonnan választott elnökség beiktatása.

- Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tagjainak az igazgató-választmány útján a közgyűlés elé terjesztett, írásba foglalt esetleges indítványai. (Alapszabályaink 25. §-a értelmében az egyesületi tagoknak csak olyan beadványai vagy indítványai terjeszthetők az igazgató-választmány útján a közgyűlés elé, amelyek a közgyűlést megelőzőleg legalább tíz nappal az elnökséghez vagy az igazgatóságához írásban adatnak be.)

Budapest, 1924. november 14.

Somssich László gróf s. k.
elnök.

Meghívó

a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségének 1924. évi december hó 8-án (hétfőn) délelőtt az OMGE közgyűlést követően, az egyesület székháza nagytermében (Budapest, IX., Köztelek-u. 8. sz., II. em.) tartandó

XXIX. nagygyűlésére.

Tárgysorozat:

- Elnöki megnyitó.
- Jegyzőkönyv hitelesítésére két tag kiküldése.
- A földművelésügyi miniszter és a szövetségi tagok képviselőinek bejelentése.
- Tagsági ügyek.
- Jelentés a szövetségi iroda 1923/24. évi működéséről.
- Az 1923. évi zárószámadás előterjesztése.
- Az 1925. évi költségvetés megállapítása.
- Szövetségi tagok esetleges indítványai.*

Budapest, 1924. november hó 18-án.

Somssich László gróf s. k.
elnök.

*) A GEOSz alapszabályai 23. §-a értelmében az indítványok legalább 10 nappal a nagygyűlés előtt írásban nyújtandók be és a végrehajtó-bizottság útján terjesztendők a nagygyűlés elé.

Gazdasági előadások a „Köztelek”.

Az OMGE 1924. évi rendes közgyűlését és a GEOSz nagygyűlését megelőzően 1924. évi december hó 7-én, vasárnap tartandó alábbi gazdasági előadásokon az OMGE valamennyi tagját és érdeklődő vendégeket is szívesen lát az alább megjelölt időpontokban a „Köztelek” székháza nagytermében (Budapest, IX., Köztelek-utca 8. sz., II. emelet).

December 7-én (vasárnap) d. e. 10 órakor.

- A földreformtörvény végrehajtásának gazdasági következményei.

(Előadó: *Buday Barna* OMGE h. igazgató.)
December 7-én (vasárnap) d. u. 4-5^{1/2} óráig.

- A sertésbetegségek, különös tekintettel a malac elhullására.

(Előadó: *Kövess János* dr. m. kir. állatorvosi főiskolai ny. r. tanár.)

Magyar MEZŐGAZDÁK Szövetkezete

Szénosztálya

Budapest, V., Alkotmány-utca 29. szám Telefonszám: 73-86

Budapest-Józsefvárosi szénraktáráról a legjobb minőségű

POROSZ SZENNET

ugy vagontételekben, mint fuvarokban (háztartási célokra) a legelőnyösebb árak mellett - azonnal - szállít

December 7-én (vasárnap) d. u. 5^{1/2} órákor.
3. A takarmánysilók kérdése.

(Előadó: Weiser István dr. főisk. rk. és egyetemi m. tanár, a M. Kir. Állatleltani és Takarmányozási Kísérleti Állomás főigazgatója.) Igazgató.

Tanulmányi szemle.

Az OMGE a közgyűlést követő napon, december hó 9-én d. e. 9-1 óráig néhány mezőgazdasági vonatkozású fővárosi intézmény megismerése és megismerése céljából tanulmányi kirándulást rendez, amelynek során a szarvasmarhavásártér, szarvasmarha köztávóhid (IX. ker., Soroksári-ut 58.), jéggyár, állatvásárpénztár és a vágóhíddal kapcsolatos hatósági élelmiszer üzemek (kolbászgyár, tojásfeldolgozótelep, baromfihiúzalda), továbbá a székesfővárosi kenyérgyár (X. ker., Százados-ut 16.) kerülnék bemutatásra. E fővárosi intézmények megismerése alkalmával Vajna Ede székesfővárosi tanácsnok, a közéleti igazgatóság vezetője fogja feladatárainkat kalauzolni. A szükséges szakemberi felvilágosításokat pedig az egyes üzemek igazgatói fogják a kiránduláson résztvevő gazdáknak megadni. A tanulmányi szemlén előzetes jelentkezés esetén az OMGE minden tagja részt vehet. A részvételi szándék legkésőbb december hó 4-ig közlendő az egyesület titkári hivatalával. A pontos időbeosztás és további tájékoztatást pótlólag fogjuk közölni a „Köztelek” lap hasábjain, valamint a közgyűlés alkalmával is kifüggesztjük a terem bejáratánál. Igazgató.

Egy év munkája.

Somssich László gróf elnöki megnyitója a Magyar Mezőgazdák Szövetkezetének f. évi november hó 27-én tartott évi közgyűlésén.

Az 1923/24. évi üzletünkben közgazdasági életünk oly nagy változásokat szenvedett, melyek szervezetét alapjában ingatták meg. Ennek a súlyos rázkodtatásnak következményeit ma is érezzük. Ebben az időszakban történt ugyanis az állami pénzügyi politikának az a megváltozása, melynek szükségességéről régen meg voltunk győződve, azonban a bel és külföldi gazdasági viszonyok az áttérés lehetőségét mindeközéig nem engedték meg.

1918-tól kezdve gazdasági életünk jellegét az infláció, tehát a fedezet nélküli papírpénz mennyiségének növelése és ennek következtében a pénz vásárló erejének csökkenése határozta meg. A pénz megszünt értékemő lenni, szerepe a fizetőeszköz szerepére korlátozódott. A megbízható értékemő elvesztésével kiesett az értékbecslésnek tárgyilagosa alapja s a változó pénzérték egy bizonyos értékelési anarchiát teremtett. A pénz értékének változása, eltekintve a Hegedűs pénzügyminiszter által inaugurált pénzügyi politikának rövid korszakától, csökkenő irányzatú volt, így rövidesen kialakult az a gazdasági konjunktúra, melyben a javak gyűjtése (árufelhalmozás és elrejtés), továbbá a rendelkezésre álló hitelforrások (valorizálatlan hitelek) igénybevétele voltak a hirtelen és nagymértékű gazdagodásnak főforrásai.

A gazdasági életnek imént vázolt jelenségei megmetelyezték közéletünket, lezüllesztették közérkölcseinket. Hiszen elképzelhető, hogy az a gazdasági konjunktúra, mely a nemfizető adósnak kedvez, milyen nevelőhatású lehet egy társadalomban, melynek az erkölcsi rendbe és igazságba vetett hitét már megelőzően politikai és gazdasági forradalmak rombolták össze.

A megbízható értékemő elvesztésével közgazdaságunk a nemzetközi spekuláció nem nagyon kényes izlésére és kényére volt bízva, mely a korona külföldi értékének kialakításával sokszor igen indokolatlanul élt vissza. Árpolitika, kalkuláció, beszerzési, eladási ár, haszon, ebben az időben gyakorlatilag alig, vagy egyáltalában meg nem állapítható fogalmak. Másrészt a nagyközönség körében a takarékoság a magánháztartások kiegyensúlyozása, az életmód, a vagyon, kereset, vagy jövedelem színvonala csupa olyan fogalmak, melyeknek nemzedékünk előtt semmi értéke sincsen. Szomorúan kell megvallanunk, hogy szövetkezeti tagjaink közül is sokan akadtak, akik az infláció idejében üzleti

kulantiánkat kihasználva, szövetkezetünket valorizálatlan hitelforrásként használták fel, a szövetkezeti vagyont képező valorizálatlan tartozásokat hosszú időközön át nem fizették vissza s erre csak erősebb eszközök alkalmazásával lehetett őket rákényszeríteni.

A meddő, gazdasági értékek termelését alig előmozdító, inflációs pénzügyi politikával kormányunk szakítani igyekezett s megfelelő nemesfémfedezet gyűjtésével állandósítani törekszik a pénz értékét. A külföldi kölcsön felvételével, az azzal kapcsolatos kényszerű pénzügypolitikai rendszabályok elvállalásával, továbbá a Magyar Nemzeti Banknak felállításával, melyben szomorú viszonyok között, de mégis egy nemzeti aspirációt látjuk beteljesedni, gazdasági regenerációnknak utja — legalább is pénzügyi tekintetben — egy időre előrelátható.

A pénz értékének állandósulásával új gazdasági lehetőségek nyílnak meg s azok az álláspontok, amelyek gazdasági, még pedig úgy a köz-, mint magángazdasági politikát illetően a legutóbbi esztendő köznyomásokkal kialakultak, kiegészítésre, sőt bizonyos tekintetben teljes módosításra szorulnak. Ilyen elsőrangú kérdés a *gazdálkodás* problémája, mely az illetékes tényezők minden jóakarata ellenére sem nyert eddig megfelelő megoldást.

Az állandó értékű pénz szilárd alapot ad a köz- és magángazdasági tevékenységnek s megbízható eszközzé válik az értékelésnek s így módot nyújt a helyes értékviszonyok kialakulására s a közgazdasági szervezet működésének a rendes mederbe, a békevék keretei közé való visszavezetésére.

Nem hisszük, hogy ez a folyamatban lévő fejlődés megrázkodtatások nélkül fog lefolyni. Hiszen a kereskedelmi életben a változás kezdetén hosszú hónapok óta egyre erősödő pangás uralkodik, ami nemcsak azt mutatja — s ez igen súlyos tünet —, hogy fogyasztóközönségünk elszegényedett, hanem azt is, hogy a *csónka ország*, Nagymagyarországnak tetemes részben a *csónka ország területére összehozott közvetítő kereskedelmének versenyt valószínűleg nem bírja meg.*

Ebben a tekintetben fölényben vannak azok a gazdasági szervezetek, így szövetkezetünk is, melyek már a múltban működve, beletartoztak a békebeli gazdasági organizmus szerveztébe és melyeknek gyökérszála az a gazdasági szükségességnek, a gazdasági fejlődés követelményeinek talajába ágaznak.

Ilyen viszonyok között egészen természetesen működésünknek más célja nem lehet, mint a gondjainkra bízott szövetkezet vagyont minden kockázat nélkül épségben megőrizni és szövetkezetünk működési kereteit, legalább is a régi mértékben, tovább fenntartani.

Igazgatósági jelentésünk felőleli szövetkezetünknek a múlt üzletünkben kifejtett működését s meggyőzheti a tisztelt közgyűlést arról, hogy üzleti tekintetben a rosszra fordult konjunktúra ellenére nemcsak a régi kereteket tágitottuk, hanem — ami jelenlegi viszonyaink között kiváló fontossággal bír — kirendelt-ségi szervezetünk kiépítését hatalmas lépéssel vitük előre.

Legyen szabad az üzleti jelentésből még két adatot különösen kiemelnem.

A szövetkezeti gazdálkodásban a szövetkezet tagjai számára első előny a *gazdálkodás megbízhatósága*, másodsor azok az *üzleti természetű előnyök*, melyeket a szövetkezet tagjainak esetleg nyújthat s végül harmadsor a *szövetkezet működésének vagyoni eredményéből való fokozottabb részesedés*. Az elmúlt esztendőben hitelt, mintán intézetünk maga is alig, vagy nehezen jutott hitelhez, a szövetkezet tagjainak nem nyújthatott a kívánt mértékben. A vásárlási visszatérítés és az osztalék a vagyoni eredményből való részesedésnek intézetünkkel bevezetett két módja nem érvényesülhetett olyan mértékben, mint rendezett gazdasági viszonyok között, megmaradt azonban minden körülmények között a szövetkezeti gazdálkodásnak nagy előnye, feltétlen megbízhatósága, ami szövetkezetünkről megelőzően is köztudomású volt s jóformán minden vásárlás alkalmával úgy az áru minőségére, azonosságára, mint árára stb. vonatkozóan beigazolódtott.

Az *értékviszonyok állandósulásával jelentkeznek majd imponálóan a szövetkezeti gazdálkodásnak nagy anyagi előnyei*. Az a 300.000.000 K., melyet a múlt évi for-

galom alapján tagjainak a szövetkezet visszatérít, alaptőkénknél több mint 30%, igen hatalmas, számoltató összeg és igen jelentékeny az az anyagi előny is, melyet szövetkezetünk tagjainak az *ingyenesrésztvények* formájában juttat, mellyel az üzletresztulajdonosoknak a pénz értékcsökkenésével történt károsodását óhajtjuk részben megtéríteni.

Ezekben a rendkívüli időkben a szolid, hagyományos módon kipróbált és bevált eszközökkel igyekeztünk kezelni a reánk bízott szövetkezeti vagyont. Sohasem tévesztettük szem elől azokat az irányelveket, melyeknek érvényesítésével szövetkezetünk XXXIII-ik üzletévébe elérkezett s ez az igyekezetünk nem volt siker nélkül való. Azt hisszük, hogy a reális, vagyoni erőhöz szabott üzleti tevékenység, a rendkívüli és kockázatos nyereségeknél a kisebb, de biztos nyereségekre való mellőzés, az üzleti működés keretének nem öletszerű, hanem tervszerű és lépésről-lépésre haladó kiterjedése olyan üzleti elvek, amelyek revizióra semmilyen körülmények között sem szorulnak. Ha valami revizióra szorul, akkor revizióra szorul ezeknek az elveknek az ellenkezője, a háború és a gazdasági válság egészségtelen konjunktúrájában felburjánzott kereskedelmek nemcsak a politikája, hanem etikája is.

Amikor szövetkezetünk érdekeit ilyen értelemben mozdítjuk elő, úgy véljük, hogy nemcsak a magyar agrárszövetkezeti mozgalomnak teszünk szolgálatot, hanem szolgálatot teszünk e nehéz viszonyok között az államnak és társadalomnak is, amikor régi és megbízható gazdasági szervezeteit változó viszonyok közepette oly módon őrizzük meg és fejlesztjük ki, hogy azok a jövőben is hatalmas és egészséges gazdasági erőforrások maradnak.

NÖVÉNYTERMESZTÉS ÉS MÜTRÁGYÁZÁS.

Rovatvezető: Gyárfás József.

A cukorrépatermelés.

A „Köztelek” folyó évi 78. számában megjelent „A cukorrépatermelés” című cikk jól mondja, hogy nem célja a cukorrépatermelés terén sablont felállítani.

Természetes is, hisz termelési receptek a cukorrépa nem alkalmazhatók. Itt is megállja a helyét az a szabály, hogy a cukorrépa termelésénél használatos eszközökre, azok használatának idejére, mindenkor a talaj állapota és az időjárás irányadó.

A XIX. század végén, amikor a munkaviszonyok kedvezőtlenek voltak és a cukorgyárak alacsony árat fizettek a répaért, a répaárak és egyéb állati és növényi ellenségek tömegesen kezdtek mutatkozni, ellenük a védekezés kezdő korát élte, hanyatlásnak indult a cukorrépa termelése.

Rövid 15-20 esztendővel ezelőtt a helyzet a cukorrépatermelés előnyére változott meg. Új cukorgyárak épültek, külföldről újabb, kézimunkát pótló gépeket hoztak be, a répaárak és a többi növényi és állati ellenséggel szemben sikeresen védekeztek; úgy, hogy azóta a cukorrépatermelés folyton fokozódó területeket foglal le.

Tökéletesebb termelést a cukorrépa — mondja a cikkíró, hogy természetünkünk nagyobb legyenek, mert a cukorrépa termelésében maradiak vagyunk.

Nem hiszem, hogy akadna még egy gazda, aki rá merné sütni a magyar gazdatiszadalomra a maradiság bélyegét, a cukorrépatermelés tudásának hiányosságai miatt.

Tudjuk jól a cukorrépa termesztésének két irányu, közvetett és közvetlen hasznát és természetesen az, hogy minden répa-termelő saját jól felfogott érdekében mindent elkövet, hogy a sikeres és jövedelmező cukorrépatermelés alapföltételeit megteremtse.

Az idej esztendő késői tavaszt, sok jeget, sok száraz, meleg napot, de szeptemberben kiadós esőt adott. Az idej esztendőben a répaárak rajszámra lepték el a répa, sziv- és gyökérrothadásról is nem egy helyről jött panasz.

Kicserepedett a föld, a répa megett a bogár

FORDSON-TRAKTOR	AUTORIZÁLT KÉPVISELŐJE: 445	HALTENBERGER VILMOS	SZANT, HAJT, ONTAT petróleummal legelőssőbb gazdasági erőgép. A világon páratlanul elterjedve. Elsőrendű referenciák a legnagyobb gazdaságokból.
	Budapest, VI., Nagymező-utca 19.		

Fordson-tractör prompt kapható

TEHERAUTÓK ÉS PÓTKOCSIK
használtak és újak, nagy választékban

FORD TEHERAUTÓK
1 tonna teherbírásu, villamos önműködéssel és dinamóvilágítással, alváz 69 millió

Róka és Társa Automobil R.-T.
Teherautótelep: Budapest, V., Csanádtér
utca 3. sz. Telefonszám: 46-01, 41-83

és mégis sok — a répa; a gyárak alig győzik feldolgozni a sok cukorrépat.

Hogyha gazdáink az általánosan ismert védekezéseket a rovarkárok ellen nem használták volna és hogyha a cukorrépatermelés elméletével és gyakorlati hasznával nem lennének tisztában, még kedvezőbb időjárásban sem értek volna el olyan eredményeket, mint az ideai esztendőben.

A cukorrépa magas igényeket támaszt a talaj előkészítése iránt. Régeink szerették is a szükséges munkálatokat mereven előírni és csoportosítva úgy a használati eszközöket, valamint azok használati idejét is előre meghatározni.

Örülök, hogy az említett cikk a cikkirő egyes megállapításaira vonatkozólag csupán saját tapasztalatait mondja el és így egy más, eltérő véleményről beszélhetek.

Mindenekelőtt megállapítom, hogy az Orsz. Magyar Kir. Növénytermelési Kísérleti Allomás a cukorrépa adandó legmegfelelőbb tenyésztési terület megállapítására már évekket ezelőtt számos és fáradságos kísérletet végzett. Ennek eredménye az lett, hogy az országban átlagosan eddig szokásos 37 cm-es sorközösávot a 20–21 cm-es növénytávolság betartásával fel lehet emelni 42 cm-re anélkül, hogy a termés mennyisége csökkenne, vagy minősége romlana.

A kézikapálást a répatermelésből elhőrolni nem lehet. Ezt még a répatermelés tökéletes fokán álló díszkezi vagy Hatvani uradalmak sem nélkülözik.

A Planet-kapálás messze marad a Laass- és Deyl-kapák munkája mögött úgy a munkateljesítmény, mint a minősége tekintetében is.

A legújabb rendszerű répakapákkal, amelyeket egy ló, vagy ökör vontat, vagy pedig a régi rendszerű Laass- vagy Deyl-kapákkal, amelyeket két igavonó állat húz, ügyes munkásokkal tökéletes, porhanyó talajmunkát végezhetünk és a munkateljesítmény ugyanazzal a sebességgel — mint az az említett cikkben van — a háromszoros, illetve ötszörös.

Gyakorlatomból állítom, hogy a Planetek, amelyek különböző nagyban használható gépek, a 40 cm-es sorközű répa kapálására nem alkalmasak, mert hazánkban ezidőszert forgalomban levő Planetek a 40–42 cm-es sorközben csupán a középső lúdtalpon mehetnek anélkül, hogy a már növesnek induló répában kárt ne tegyenek. Már pedig az oldalakon felállítható keskeny, porhanyító kapák nélkül a Planet munkája kaporás. A szárnykapákkal pedig a Planeteket ilyen keskeny sorközösávok rendez megkapálására beállítani nem lehet.

Ha a cukorrépa tökéletesebb termelésével akarunk foglalkozni, ajánlom gazdatársaimnak Gyárfás József Dry-Farmingját és Bitter Miklós dr. növénytermesztés tanát, amelyekből úgy a talaj jobb megmunkálását, mint a fajta kiválasztását és a cukorrépa termelésére már eddig felmerült kérdéseket megtalálják.

Nagyan tanulságosak továbbá az Orsz. M. Kir. Növénykörtani Allomás cukorrépa mag csávázási és cukorrépa permetezési és porzasi kísérletei, amelyekkel Cséte Sándor kir. adjunktus már harmadik esztendője kísérletezik a tápiógyörgyei uradalomban. Ezekre valóban a cukorrépa tökéletesebb termelését szolgáló kérdésekre Cséte bizonyára készséggel szolgál felvilágosítással.*

Tápiógyörgye (Abrahamtelek).

Kovács Antal urad. intéző.

* Cikkem csupán a nagygazdaságokra vonatkozik és nem a kisgazdákra, akiknek nincs módjukban még ezideig a tökéletes cukorrépatermelés alapfeltételeit előteremteni.

ALLATORVOSI BELGYÓGYÁSZAT
 Irta: Dr. HUTYRA FERENC és Dr. MAREK JÓZSEF
 I. kötet: Dr. Hutyra Ferenc: Fertőző betegségek, ára 154.000 K
 II. kötet: Dr. Marek József: A szervek betegségei, ára 308.000 K
 Postaköltségek külön fizetendőek!
 „Patria” r.-t. könyvnyomdája, Budapest, IX., Üllői-ut. 25. (Köztelek)

GAZDASÁGI ROVARTAN.

Rovatvezető: Jablonowski József.

Tarlóbuktatás, vagy mélyszántás?

A tarló alábuktatást a gyomok irtására, másrészt a növényi élősködők és az állati ellenségek ellen való védekezés végett ajánlják. Azonban az ajánlásnál tovább még nem jutottunk. Tarlóbuktatásnak és a mélyszántásnak nagyobb fontossága van különösen az állati ellenségek ellen való védekezésben. Egyik legnagyobb ellensége a gazdának a csócsárló (a gabonafutrinka lárvája). Jablonowski a „Köztelek” múlt évi 100–101. számában ugyancsak mindenféle gabonatarló leszántását ajánlja egyik védekező eljárásaként, sőt hozzáfűzi, hogy ha a tarló leszántása után is kizöldülne, szántásuk ismét le. Mester György dr. a „Köztelek” 34. számában ugyancsak ezt írja a futrinka elleni védekezés 4-ik pontjában. Jablonowski a gabonaszemrágó bagolyfélékről (Hadena tritici L.) írt közleményében írja, hogy a szántóföldön maradt hernyók a tarlóból és a szalmatöredékből élnek, így ebben az esetben is részben a tarlószántással védekezhetünk. A gyomoknál sokkal veszedelmesebb és szívósabb ellenségei a kulturnövényeinknek az elszaporodott állati és növényi paraziták.

Az olvasó szíves türelmét kérem, hogy itt kissé eltérjek a tárgytól. Sok gazda sürtin mondja: a „buza besült”. Igen besült! De miért? Azért, mert vagy az állati ellenség tette tönkre, vagy azért, mert a rozsdagomba felélt, felszívta a fejlődése végén levő növény nedvét és a szem üres burka érés közben összehorpadt, megaszalódott, vagyis besült. Tegyük tehát különbséget besülés és besülés között, mert annak különféle okai lehetnek.

A gabonafélék különböző üszögjei, valamint a gabonarozsda esetében a tudomány különböző fertőtlenítő szereket ajánl a vetőmagcsávázáshoz. A gabonafélék összes betegségei ellen rövidesen elérjük, hogy szakembereink kísérletek útján rájönnek a jó és sikeres védekezés módjára és más nem lesz hátra, mint az, hogy a gazdák ezeket a módokat pontosan és lelkiismeretesen kövessék és végrehajtsák.

Azt mondják igen sokan a gyakorlat emberei közül, hogy már a földben van a baj, mert a rovar és általában az állati és növényi élősködők csiráitól a földjeink már meg vannak fertőzve. A gazdák beismerik, hogy a földben itt van, de a tarló jó leszántását elhanyagolják. Ma már a közép- és nagybirtokosok közül több helyen rendszeresen elvégzik ezt a munkát, de a zömében a kellő iga- és munkaerő hiánya állja útját, hogy a tarló mélyen való szántása rendszerre válhassék. Igen sok helyen alig várják az aratást és a tarló felszabadulását, hogy azt legelőnek használhassák. Ha a gazda egyszer learatott, elfelejti a futrinkát és a hesszeni legyet stb. és kártételeit.

Tegye bírálat tárgyává felfogásomat ezért aki akarja, én részéről egy csepp okot sem érzek a jeremiadazengésre azért, hogy a tarlószántás nem tud utat törni és általánossá válni. Így gondolkodtam 35 éves gazdasági pályámon elejétől fogva és amint látom álláspontomat igazolja az idő. Ma a gyakorlatban igazolva látják a gazdák a tudomány embereinek ezt az állításait. Az elszaporodott állati és növényi paraziták ellen védekezni kell. Azonban ez a védekezés egészen más munkát kíván az állati és növényi élősködők és károsítók ellen.

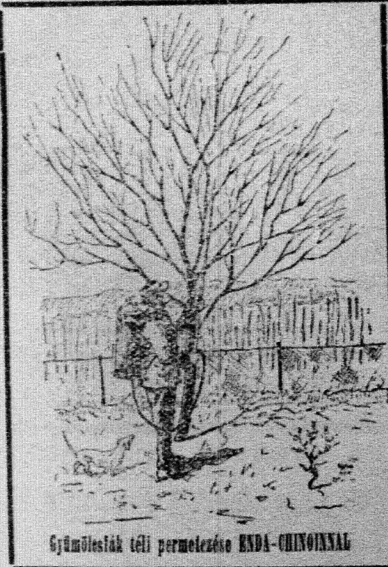
Hollrung dr., a nagyhirű német professzor volt az első, aki már 25 év előtt szembeszállt a tarlóbuktatás apostolaival. A gyomirtás eszközei mások és a gyomok ellen való küzdelem fegyverei nem a szántóföldön s nem a tarló hatásában keresendők. A vetéseket és az összes természetű növényeket pusztító rovarok és egyéb élősködők ellen irányuló küzdelem és védekezés arra utal, hogy a tarló buktatása helyett nagyon is megokolt és helyénvaló,

hogy a tarlókat az aratás után azonnal, lehetőleg legalább is olyan mélyen szántásuk alá, hogy a tarlómaradványok jól és teljesen letakartassanak és hogy belőlük a föld felszínén semmi se maradhasson, mert a tarlómaradványokból és az elpergett magból kisarjadzó kelés a kártékony rovarok és az egyéb élősködők fészkeiként és melegágyaként szolgálnak. Így szölt Hollrung és valljuk be, igaz van. Hasonló beigazolást olvashatunk Cserhádi Sándor gazd. akadémiái tanár „A talajnak mélyművelése hazánkban” című könyvében (1891.). Cserhádi is azt írja, hogy botorul cselekszik szerinte az a gazda, aki a tarlót tavaszig feltöretlenül hagyja, de bőven trágyáz. A jó művelés feltrágya és csak akkor, ha a földet már megfelelően műveltük, lesz helyénvaló a bőségebb trágyázás, mert a trágya hatását csak a jól megmunkált talajban érvényesítheti teljes mértékben. Cserhádi ebben az értékes könyvében ugyancsak levezeti és beigazolja, hogy nagy mulasztást követ el a gazda a tarlónak le nem szántásával. Érdekes Hollrung megokolása, amelylyel javasolt eljárását támogatja. Reáutal a rossz következmények egész dandárjára, amelyek a tarlók felszántásának elmulasztásából, vagy a sekély tarlóbuktatásból származhatnak. Ezek a rossz következmények pedig a különféle növényi betegségek egész sorozatának az elszaporodása, mert a helytelen talajművelő eljárások után mintegy mesterségesen tenyésztjük tovább a gyomokat. Az aggasztó módon elszaporodott növényi betegségek és helytelen művelés közötti összefüggés kétségtelenül kimutatható annak ellenére, hogy a legtöbb gazda még ma is alapos kétkedéssel fogadja ezt a felfogást. Mester György dr. a „Köztelek” 58. számában igen helyesen leírja, hogy a falusi, de más kisgazda is fejbölgatással fogadja, de nem hiszi el, amit a pantalós ur mond és tanácsol. Szerintem erősebb kézhez kell nyulni, hogy a célhoz érjünk. Eppen karóra jött Jablonowski egyik közleményének az a része, hogy szerbtöviscsopórt látott, amelyen az aranka csak úgy sárgult és diszlett. Hasonló látványban volt részem egy közlegelőn, amelyen, igaz, a szerbtövis ki volt vagva, de nem volt összeszedve és elégetve, pedig erre már parancsoló szakasz is van. Továbbá láttam egy emelkedő homokdombot csillagfürttel bevetve, amelynek magja már meg is ért. Ezen a csillagfürtön láttam arankát, még pedig már éretten, sőt láttam azt a csillagfürt hüvelyén, ahol a sok helyen már keresztül furódott a hüvely és foltonként tönkretette azt. Ebbe a csillagfürttel bevetett táblába őszi rozsvetés jön. Már most kérdem: ez az arankával fertőzött terület is dicsérite a jó mélyítő szántás munkáját?

A fenti soraimban a kérdések megválaszolásában elsősorban azt kell megvizsgálnunk, hogy az itt fontolóra és tekintetbe vehető és a termelést fenyegető növényi élősködők, betegségek milyen alakban nyilvánulnak? Erre a felelet adása nem nehéz. Egy kis alapos megfigyelés azonnal nyomra vezet. Megállapítható ugyanis, hogy a növényi betegségek kétféle módon jelentkeznek:

Az első tünet az, hogy a természetű növény némely része nem is juthat el teljes kifejlődéséhez, mert már növekedése elején elmarad a tenyésztetében. Ilyenformán igen gyakran megessik, hogy a gabonavetés némely része már nem is jut ahhoz, hogy kalászt neveljen. Az őszi vetések esetében az ilyen jelenségek rendszerint a „rossz telelés” gyűjtőnéve alatt foglaltatnak össze, míg a tavasziak esetében satnya növesről beszélünk. Ezt sokféleképpen szokás magyarázni. Igen sokan a foszfor- és a nitrogén-szegénységre is rámutatnak; arra azonban reámutat-e valaki, hogy ha aug. hó végén ősziék alá ugarolnak, a koverőszántás mikor lesz kész? és mikor kész a vetés alá való szántás?

A második tünet meg az, hogy amikor a gabona a teljes érés kezdetéig szabályosan fejlődik és a kalász is rendes, ekkor a gabonaszár hirtelen meg-

Gyümölcsfák téli permetezése ENDA-CHINOINNAL

CHINOIN gyógyszer- és vegyészeti termékek gyára r.-t. **UJPEST**
 T. telefon: 163-36, 133-54, 85-30 **Mezőgazdasági osztály**

Rovarkártevők ellen GYÜMÖLCSFÁIT már most ősszel és télen védje meg!

ENDA-permetezés lombhullás után kezdhető.

A vértetű terjedését meggátolja: **ALMOLA** Minden sebhelyet be kell tapasztani!

HIBERNA téli araszoló (tavaszi zöld hernyók) ellen. Most november-decemberben kell alkalmazni!

Mezei egér irtására: **ARVALIN** foszforpirula.

sárgul, a kalászok függőlegesen kiegyenesedve merednek az égneke, a kalász pedig üres marad, benne a szemképződés vagy meg sem kezdődik, vagy megszakad, holott más egészséges és üde zöldszínű gabona ilyenkor már le kezd konyulni a kalászban fejlődő szemek súlya alatt. Néha megfigyelhető az is, hogy a kalász csak félig, vagy csak harmadrészben marad üres, a kalász hegye (?) ellenben tele van kifejlődött szemmel. Ennek a rendellenességnek okozói szintén a különféle gabonalegyek, továbbá szalmadarázs (*Cephus pygmaeus*) és végül az előbb már leirt élősködők sorozata, valamint a nálunk is megfigyelt és sok kárt okozott gyökérrothasztó, vagy torzsgomba (*aphidobolus herpotrichus*). A károkat, amelyek a tarlóknak tulhosszúra való meghagyásával vannak összekötve vagy a szalmamaradványok, vagy pedig az alkalmas időben igen könnyen csirázásnak induló hulladékszemek közvetítik. Így például a tarló átveszi a torzs- vagy más gombák és káros rovarok lárváinak terjesztését.

E kártörők terjedésének megakadályozására és a káros megelőzésére csak egyetlen lehetőség van és az az, hogy a gabona learatása után a tarlókat azonnal és lehetőleg mélyen alá kell szántani. Fő a lehető sürgős leszántás, mert nemcsak gyorsabban kerülnek az aljába a különböző és különféle fejlődési gabonakárosítóval többé-kevésbé meglepett tarlómaradványok, annál biztosabban sikerül az elpusztításuk és annál csekélyebb kárt szenvednek az utánuk jövő kalászosok az élősködőktől. Amde az eltakarításnak ugyan az a szüksége megvan a gyümölcsös, a konyhakerti és a kapasnövények termésmaradványai esetén is. A cukor-, a takarmányrépát, a beteg burgonyagumókat nálunk a földön szokták hagyni. Ez roppant nagy hiba, mert az említett maradványokat az élősködőknek egész raja használja fel bűvőhelynek, fészeknek. Ennek nyomában azután a bajok tovaterjednek és a következő évben is egész természetesen felújulnak. Mind eme rossz következményekkel és károsodásokkal szemben tehát nem lehet eléggé hangsúlyozni azt, hogy a gazda legfőbb és legfontosabb érdeke az, hogy az aratás összes főlétes maradványait minél előbb elhárítsa. A mélyszántás is ez a célt szolgálja s ez az egyedüli és biztos eszköze a kártékony férgek és a gomba-élősködők ellen irányuló küzdelemnek, de egyben főrugója a természet fokozásának is.

A vetőmagnevelés, valamint a vetőmagvak fertőtlenítése nagy és sikeres eredményeket ért el. A siker azonban csak akkor lesz teljes, ha erővel és egyöntetűen járunk el. Nagyon helyesen írt erről t. kollégám, *Zambach Endre kir. hercegi intéző*, hogy a megyei gazdasági egyesületek közegei (mezőgazdasági kamarák is) az okszerű természet érdekében körutakat tegyenek a községekben és nézzék meg a gazdálkodás menetét. A járási gazdasági felügyelőket szintén utasítani kellene az időnként való megjelenésre. Egy-két gazda szorgalmasan dolgozik és hiába tesz meg minden lehetőt, ha a többi szomszédság és a kisgazdák valamennyien nem követi a védekezés helyes és lehető módját. Így a baj és a veszedelem állandó marad, holott egy akarattal és valamennyien azonos módon a tarló mély leszántásával védekezve, nemcsak a károkat előzhetnők meg, hanem teljesen legyőzhetnők végül a károsítókat is. Ebredjünk tehát fel! Félre a nemtörődömséggel, a megcsökényösödött ósdi előítéletekkel. Munkához kell fogni és ne tőrjünk, hogy természetünk évről-évre milliók és milliárdok erejéig károsodjék meg olyan okból, amelynek elhárítása módunkban van.

Zsuzsánnamajor.

Murányi Ödön.

SZARVASMARHATENYÉSZTÉS ÉS TEJGAZDASÁG.

Rovatvezető: Weilmann Oszkár dr.

A tejtermelés fokozott figyelembevétele a szimmentáli marhánál.

A németországi szimmentáli tenyésztő szervezetek által október hó folyamán Münchenben közösen rendezett bikaárverés tanulságai élénken foglalkoztatják a német szakköröket.

Elfogulatlan szakemberek főleg azt kifogásolják, hogy a szimmentáli tenyésztők általában még mindig keveset törődnek a tejelőképességgel és ezért

a müncheni bikaárverésen is érvényesült az az általános jelenség, hogy a szimmentáli bikák vásárlásánál csupán a szín, súly és a forma a döntő tényezők. Ebből a szempontból hátrányosnak tartják, hogy a németországi szimmentáli tenyésztés még nem függetlenítette magát a svájci behozataltól, ahonnan a német gazdák még most is nagy számban hoznak be 6-8 ezer frankos magas árak mellett szimmentáli bikákat anélkül, hogy a legkisebb biztosítékuk volna a bikák értékére a tejelőképesség javítása szempontjából.

Ezzel szemben rámutatnak arra, hogy a fekete-tarka lapálymarhánál is az igazi haladás ugye a tejelőképesség, mint a belső tenyészték emelése terén akkor indult meg, amidőn a fajta németországi tenyésztőterületei függetlenítették magukat a külföldi behozataltól és a továbbfejlődést a jól bevált hazai vérvonalakra alapították. Indokolatlan tehát, hogy az elszegényedett német mezőgazdaság évről-évre óriási összegeket fizessen Svájcban olyan állatokért, amelyeknek értéke a tejelés szempontjából teljesen kétséges. Annál visszább állapottak minősítik ezt, mert Dél- és Közép-Németországban számos olyan szimmentáli tenyésztés van, amely a megfelelő külső előállítását egybekapcsolta magasabb tejelés biztosításával. Így a müncheni bikaárverésen is több olyan bika került eladásra, amelynek anyja több év átlagában 2800-2900 liter tejet adott. Ezért szükségesnek tartják, hogy végre szakítsanak a német szimmentáli tenyésztők azzal az idejélt mult iránnyal, amely egyedül csak a formát, súlyt és színt tartotta fontosnak; ehelyett a szülők termelésére és a bevált vérvonalakra kell nagyobb súlyt vetni, természetesen mindenkor törekedve arra is, hogy az állatok egészségesek maradjanak és a termelés a gazdasági üzemek által előállított takarmányokra legyen alapozva.

Ez a Németországban ismételtlen nyomtatékosan elhangzott bírálat nagyon találó a mi viszonyainkra nézve is és kívánatos volna, ha ezt a figyelmeztetést a magyar tenyésztők is minél szélesebb körben megismernék. Hozzá kell tenni azonban, hogy Svájcban utjabban egyre nagyobb súlyt vetnek a tejelésre és közvetlen tapasztalataink szerint mindenestre akad annyi és olyan jó tejelő szimmentáli tehén Svájcban, mint például Bajorországban.

(K-r.)

ÁLLATEGÉSZSÉGÜGY.

Rovatvezető Hutya Ferenc dr.

Szarvasmarhák métegykórja és tüdőférgessége.

(Együttel válasz v. M. E. ilyenirányú kérdésére.)

Az elmúlt esős nyár után az állati test belsejében meglepető élősködők okozta betegségek erős halmozódása várható a legeltetés befejezése után. All ez főleg a májmétegykór, a tüdőférgessége és a gyomor- és bélférgessége. A kérdéses állataiban a májmétegykór és a tüdőférgesség megállapítottak tekinthető, minthogy a nagy epeerekben és a májvezetékben is meglehetősen számban találtak májmétegyket s ilyenek ennél fogva a csak különleges eljárással megvizsgálható májon belüli kisebb epeerekben is nagyobb számban tétellezhetők fel. A tüdőszőrférgesek viszont a kisebb hörgőket ugyszólván eltöltötték. Az egyidejűleg a bélben is talált 1-2 féreg csekély számánál fogva nem okozhatott bajt, de a gyomor- és bélférgeseknek eléggé sok faja nagyon apró s ilyenek csupán a gyomor és a bél tartalmának különleges előkészítése után ismerhetők fel, mint pl. elsősorban az éppen legveszedelmesebb gyomorstrongylusok és a dochmiusok neve alatt is ismert bunostomum-férgesek. Hogy a férgességnek fősorolt alakjai mind vagy közülük csak egyik-másik és milyen mértékben veszedelmes-e, az állatok ürülékének, mikroszkópos vizsgálatával is megállapítható; célszerű volna ennél fogva három súlyosan beteg és megjelölt állat végbeléből vagy frissen kiürített bél-sarából egy-egy diónagyságu mennyiséget külön-külön papirosba csavarva és az illető állat jelével ellátva, kis fadobozban, esetleg üres gyufadobozban a M. Kir. Állatorvosi Főiskola belorvostani klinikájára (Budapest, VII., Rottenbiller-utca 23.) megvizsgálásra postán elküldeni. A vizsgálat eredménye alapján szabatosan meg lehetne jelölni a gyógyítás módját és azt, hogy a megállapított férgesség minden alakja vagy csak egyik-másik közülük szorule gyógyításra.

A jelzett férgességek bármely alakja azelőtt megkimélt gazdaságokban is fölléphet nedves időjárás esetén, mert a legtöbb helyen akad néhány férgeshordozó állat, amely csak enyhe fertőzőtsége folytán nem betegszik meg, de nap-nap után szórja el ürülékével és kiköhögött váladékával a férgek petéit a legelőn, ahol nedves helyeken az ébrények kikelnek és a szabadban, illetőleg a métegykór ébrényei kis mocsári eszágakban továbbfejlődnek s végül fertőzőképes lárvákká lesznek, melyek azután a füvel vagy az ivóvízzel a legelő állatok testébe kerülnek. (A különböző férgesfajok fejlődését és a velők való fertőződést részletesen ismertetik a *Hutya-Mark-féle Állatorvosi Beigógyászat* illető fejezetei, mely munka sok más állategészségügyi vonatkozásban is nélkülözhetetlen felvilágosítással szolgálhat a gazdának.) A fertőződés az oldalas legelőnek mélyebb fekvésű, legalább koronkint állóvízrel tartalmazó helyein történhetett, minthogy a mindössze 4-5 heti réu legeltetés folyamán netalan bekövetkezett fertőződés még alig okozhatott külsőleg felismerhető tüneteket.

A májmétegykór és a dochmiusok biztosan elháríthatók és a betegek meggyógyíthatók a Distol nevű szer beadásával (hasznalati utasítással együtt beszerezhető a Chinoin-gyárban, Ujpest, Tó-utca 5. sz.). A tüdőférges elpusztítására ellenben nem rendelkeznek ezidőszerint megbízható orvossággal. Mint egyszerűbb eljárás megkísérelhető volna, habár nem nagy kilátással az eredményre, 99-rész marhasóból és 1-rész réz-, vagy kéngalicból előállított keveréknek fejenként és naponként 10 gramm mennyiségben adagolása, az abrakkal egyenletesen összekeverve 4-6 héten keresztül. Legtöbbet lehet elérni a nem nagyon súlyos esetekben nagyon erőteljes takarmányozással, hogy a betegek kibírják a bajt addig, míg a férgek hetek vagy néhány hónap múlva maguktól kipusztulnak. Az erőteljes takarmányozás eredményét azonban tanácsos hetenkint egyszer az állatok lemészárlásával ellenőrizni és az ilyen takarmányozás ellenére tovább sorvadó betegeket a vágóhidon értékesíteni.

A védekezés áll nedves, illetőleg a legutóbbi legeltetés idejében fertőzőnek bizonyult legelőterületek kerülésében, a tél folyamán az istállóból a trágyának rendszeres kihordásában és az istállónak szarozon tartásában. (A védekezés részleteit a már jelzett könyv ismerteti.)

M. J. dr.

Uj rendeletek.

(A kincstári váltóúrlapok ára. — Az ásványolajtermékek után fizetendő kincstári részesedés új szabályozása. — Közszolgálati alkalmazottak érintkezése a felekkel. — A szesz új alapárai.)

A kincstári váltóúrlapok ára.

A pénzügyminiszter 156,917. számú rendelete a kincstári váltóúrlapok előállítás költségét fizetendő tisztelet 1. hó 16-tól kezdve az eddigi 100 K-ról darabonként 500 K-ra emelte fel.

Az ásványolajtermékek után fizetendő kincstári részesedés új szabályozása.

A pénzügyminiszter 128,039. számú rendelete értelmében az ásványolajfinomító vállalatok által saját helyiségeiken belül készített tolvolt-kenőcsben és kocsikenőcsben foglalt ásványolajtermékek ezental nem 9%-os alapon, hanem az 1921. évi 15,981. számú rendelet határozmányai értelmében a tényleges ásványolajtartalom alapján kell kincstári részesedés alá vonni. Kétes esetekben a tényleges ásványolajtartalmat az ellenőrző közegek mintavétel és vegyvizsgálat útján is megállapíthatják.

Közszolgálati alkalmazottak érintkezése a felekkel.

A hivatalos lap folyó hó 23-iki számában közzétett 7810. M. E. számú kormányrendelet a sokoldalról felmerült panaszok orvoslása érdekében valamennyi közigazgatási hatóságot szigoruan utasítja, hogy hivatalos eljárásukban a felekkel szemben a legmesszebbmenő előzékenységet és türelmet tanúsítsák, a feleknek a szükséges tájékoztatásokat és utasításokat megadják s a feleket jogukra vagy jogos igényeikre jóakarattal és udvariasan figyelmeztessék, illetve oktassák ki. A kormány minden hivatalfőnöknek szigorú kötelességévé teszi, hogy a közvetlenül alája rendelt valamennyi tisztviselővel és egyéb alkalmazottal részletesen ismertesse meg ezt a rendeletet s a legszigorubbán ellenőrizze annak megtartását. Felhívja továbbá a közönséget, hogyha jogos panaszaival a közvetlen felügyelő hatóság részéről nem találának orvoslásra, forduljon az illetékes főispánhoz, vagy az illetékes minisztérium elnöki osztályához avégből, hogy a tényállás felderítése végett a szigorú vizsgálat sürgősen megejthető s a jogos panasz orvosolható legyen.

ZSOLDO magántanfolyam

Budapest, VII., Dohány-utca 84. Telefon: József 124-47
Előkészít polgári és középiskolai magánvizsgákra, érettségire vidékieket is. 1485

A PETRÓLEUMÜZEMÉ
FORDSON
TRAKTOR

a gazda univerzális erőgépe!
egyszerű
gazdaságos
megbízható

FORD-AUTOMOBILOK, FORDSON-TRAKTOROK
AUTORIZÁLT KÉPVISELETE:

HAHN ARTHUR ÉS TÁRSAI
BUDAPEST, VIII., ÜLLŐI-UT 52 B

Szűngyincim: CASE BUDAPEST 225 TELEFON: József 62-52

A szesz új alapjáról.

Az 1921. évi XLI. t.-c. alapján létesült Országos Szesz-értékesítő R.-T. hirdetménye szerint december hó 1-től kezdve a következő hektoliterfokonkinti új szeszalapárak lépnek érvénybe:

denaturálásra és ipari felhasználás céljára szolgáló adómentes szesz	13,000 K.
égetgyártáshoz szükséges adómentes szesz és adóköteles ipari szesz	19,000 "
adóköteles fogyasztási szesz	28,000 "

LEVÉLSZEKRÉNY.

8 rovatban csak a közérdeklő kérdésekre adjuk meg a választ, ezért tessék állandóan figyelemmel kísérni a „Szerkesztői Üzenetek”-et is.

A szerkesztőséghez csak a lap szellemi részére vonatkozó levelek intézendők, hirdetései, lapreklamálási, címváltoztatási stb. ügyekben tessék egyenesen a kiadóhivatalhoz fordulni.

Sertésfiazatok fertőtlenítése. 31. sz. kérdés. Ez évben nálam is nagy mértékben pusztított a malacok között a coli vérhas. Kérem szíves válaszukat, hogy a fertőzött sertésfiazató desinfiálható-e s mily módon. A fiazató téglalapú, deszka-kutricákkal, melyeknek alapja föld. Sz. Z.

Felelet 31. sz. kérdésre. A colibaktériumok a kevésbé szívós kórokozók közé tartoznak s ehhez képest megfelelően megválasztott fertőtlenítéssel a sertésfiazatókból kipszthatók. Ebből a célból szükséges mindenekelőtt a kutricák puha talaját 10 cm. mélységben kihordani és friss homokkal vagy ennek hiányában földdel feltölteni, azután a kutricák és az istálló falait, valamint az istállónak keményburkolatu részzeit éles seprével és forró luggal lemosni, végül pedig a kutricák falát és talaját, szintúgy az istálló talajának többi részét és az istálló falát, ember magasságig 10%-os mézszelével egyenletesen beecsetelni, illetőleg lelocsolni. Időről-időre az eljárást megismételni tanácsos. M. J. dr.

A gazdaközönség köréből.

A mezőgazdasági cselédek földhözjuttatása.

Az alaptörvény szerint mezőgazdasági cseléd is részesülhetet földben és házhelyben az eddigi gyakorlat szerint, de ahány bíró, annyiféleképpen fogta fel ezt a kérdést. Volt bíró aki a novella megjelenése előtt is azon az állásponton volt, hogy a gazdasági cselédeket mind törölte, mert úgy fogta fel a kérdést, hogy a gazdasági cseléd is kap földet, a gazdaságok cseléd nélkül maradnak. Volt bíró, aki a dohányosokat is törölte. Különben is egy cselédnek több jövedelme van cselédi minőségben, mintha kap 2-3 hold földet. Volt bíró, aki a cselédeket törölte, de a dohányosoknak juttatott azon a címen, hogy a dohányos nem cseléd és volt bíró, aki úgy a cselédeknek, mint dohányosoknak juttatott. Hasonló eljárással találkozunk az OFB ítéleteiben is. Vannak ítéletek, melyek szerint egyes községekben nem kaptak földet és vannak községek, ahol kaptak. Ez az eljárás sok elégedetlenségre ad okot. A törvényt egyformán kell alkalmazni mindenütt és nem egyéni felfogás szerint ítélni. Vagy jár a cselédnek, vagy nem, de az egyik községben adni, a másikban nem, az véleményem szerint nem helyes. Egyik ítéletében (13623/1924.) az OFB világosan kimondja, hogy Bukát Ferenc mezőgazdasági cseléd lévén, ebből az okból nem részesülhet földhözjuttatásban. Ha ez megáll, akkor miért kap sok száz meg száz cseléd másutt földet? Ez a hivatkozott ítélet még a novella életbelépése előtt kelt.

Mult héten jelen voltam egy községben most folyamatban levő póttárgyaláson, amelyet több kérdés tisztázása végett rendeltek el. Az ítélet szerint a már megállapított igényjogosultakon kívül még felveendő az újonnan összeirtakból és az arra érdemesek közül mintegy 70 igényjogosult, a póttárgyalást vezető bíró ugyanaz, aki az első tárgyalást vezette és javaslatot tett. Akkor javasolva lettek (ültakozásunk ellenére) a mezőgazdasági cselédek. A jelenlegi póttárgyaláson azonban a jelentkezett cselédek kimaradtak a 2. § 3. pontja alapján. Kérdést intéztem a bíróhoz, hogy lesz az, hogy ugyanegy községben a cselédek egy része kap földet, egy része nem, miért ne lehessen a póttárgyalásnál most is, míg a földkiosztás nem történt meg, egyformán alkalmazni a novella erre

vonatkozó pontját. A bíró felelete az volt, hogy erre vonatkozólag az OFB nem rendelkezett, neki nem volt módjában senkit se törölni.

Azt meg tudom érteni, hogy azokban a községekben, ahol már tényleg megtörtént a kiosztás és birtokba helyezés, már nem lehet csinálni semmit, de azt nem értem, hogy ott, ahol még nem történt meg a kiosztás, sőt még a műszaki munkát sem, miért ne lehessen alkalmazni a novellát.

Tudok egy kisközséget, ahol még tavaly volt az első tárgyalás s az összes igények 202 holdban lettek megállapítva s ítéletileg megerősítve, de az ítélet még nem végrehajtható, mert póttárgyalás van elrendelve. Itt több mint a fele az igénylőknek mezőgazdasági cseléd, úgy hogy majd minden cseléd kap földet.

Miután még sok községben nincs az ítélet végrehajtva, nagyon üdvös volna, ha az Országos Gazdasági Egyesület sürgős lépéseket tenne az Országos Földbirtokrendező Bíróságnál, hogy a még végre nem hajtott ítéleteknél, avagy ahol póttárgyalás van elrendelve, vegyék figyelembe a novella erre vonatkozó rendelkezését, mert ha lehet új igénylőket felvenni, miért ne lehessen törlésbe hozni olyanokat, kiknek a novella értelmében nem jár föld.

Nagyon veszedelmes intézkedés a törvénynek, hogy a megváltott földek ellenértékét, illetve kifizetését 10 évig kitolhatják. Itt sem tapasztalni egyöntetű eljárást, mert vannak ítéletek, amelyek a fizetést kitolják 3-4-5 és azonfelüli évekre 10 évig. Meggyőződésem, hogy minden községben, amikor fizetésre kerül a sor, egy saktábla lesz a kiosztott föld. Nagyon sokan nem fognak fizetni, mert sok földhözjuttatottak annyi anyagi ereje nincs, hogy egy ekét vehessen.

Bíró (Szabolcs m.)

Erényi Sándor.

A földreformnovella 2. §-ának 3. pontja szerint földhöz juttatható a földreform végrehajtása miatt állását veszítő érdemes mezőgazdasági cseléd is. Csak az a cseléd kaphat tehát földet, akiről megállapítható, hogy állását csakugyan a törvény végrehajtása miatt mondották fel. Mióta a novella életbelépett, azóta természetesen minden ítéletben érvényesülnie kell ennek a rendelkezésnek, de a már odaítélt földet senkitől el nem veszik. Ez az oka annak, hogy a részleges ítélettel lezárt ügyekben kaptak földet a cselédek ugyanott, ahol a póttárgyalásokon már nem jöhettek figyelembe. (Szerk.)

Géperejű járművek közmunkaváltása.*

Az 1920. évi XXVII. t.-c. 2. §-a géperejű járművek közmunka váltással való megterhelése iránt rendelkezik és ide sorozza a gőzekéket, motorekéket és cséplőgépeket is. Nézetem szerint ez nem világos rendelkezés és emellett sérelmes is.

Sen a gőzeke, sem a motoreke nem jármű, hanem mezőgazdasági talajművelő eszköz, mert ezen címen az ökor által vontatott ekére is azt lehetne mondani, hogy jármű, mert két kereke van. A nem magánjáró cséplőgépre, illetve a cséplőszekrényt hajtó lokomobilra pedig már igazán nem lehet ráfogni, hogy jármű, mert az saját erejéből mozogni nem tud, azt vontatni kell. Ez vitán felül áll.

Szabolcs vármegyében *lóerőnkint 3 aranykoronát* kell fizetni ezek után a gépek után és a 68,000/1924. kereskedelemügyi miniszteri rendelet szerint nem a névleges, hanem a tényleges lóerő után kell a kivétést eszközölni, ami egy 8 lóerőjű cséplő lokomobil után — nem magánjáró — 48 aranykoronát jelent.

Sérelmes ez a rendelkezés, mert mint fentebb említettem ezek a gépek nem járművek. Talán még a magánjáró gőzekéket, motorekéket és cséplőgépeket lehet járműnek minősíteni, de a nem magánjáró cséplő lokomobilokat *sehogy sem lehet járműnek nevezni.* Ezek a gépek alig közlekednek a köves uton, avagy az olyan utakon amelyeket közmunkával tartanak fenn, hanem mindig a mezőgazdasági művelés alatt álló részen közlekednek.

Nem világos ez a rendelkezés, mert a törvény nem nevezi meg pontosan, hogy minő cséplőgépet ért, magánjárót vagy bármily cséplőgépet, de mivel előzőleg oly gépekről rendelkezik a törvény — gőzeke, motoreke —, melyek saját erejükből mozognak, önként kell következtetni, hogy cséplőgépek alatt is csak a magánjárókat értelmezi. R. L.

* Kérjük a gazdatársainkat, hogy ehhez a kérdéshez tapasztalataik alapján hozzászólni sziveskedjenek. Szerk.

Gazdatársadalmi mozgalmak.

Rovatvezető: Fabricius Endre.

Nógrád- és Hont vármegyék Gazdasági Egyesülete Hanzély Gyula elnöklésével november hó 10-én tartotta igazgatóválasztmányi ülését, melyen Hanzély Gyula elnök indítványára elhatározta a választmány, hogy a sóelosztás ügyét továbbra is napirenden tartja. Kainerstorfer Frigyes titkár jelentése az egyesület hivatalos lapjának átszervezése tárgyában tudomásul vétetett és Hanzély Gyula elnök indítványára elhatározta, hogy a lap havonként 1-2 esetben fog megjelenni a napi politikától mentes tartalommal. A mezőhegyesi tanulmányi kirándulásról Kainerstorfer Frigyes titkár jelentése tudomásul szolgált. Somogy vármegye G. E. átiratát a mezőgazdasági hitel tárgyában partolón tudomásul vették. A tejtermelést ellenőrző szövetkezet alakításának ügyét továbbra is nyilván fogja tartani az egyesület. Josnics József főintéző indítványára a szarkák és vetési varjak irtását célzó egyöntetű eljárás megindítása végett feliratot intéz az egyesület a földművelésügyi minisztériumhoz és az OMGE-hez. Papp-Szász Tamás indítványára elhatározta, hogy az egyesület feliratot intéz az OMGE-hez abból kifolyólag, hogy az államvasutak igazgatósága az egyesület kérvényét, a mezőhegyesi tanulmányut alkalmával kedvezményes menetjegyek részesítése tárgyában, elutasította.

A Fejérvármegyei Gazdasági Egyesület folyó hó 10-én tartotta havi rendes igazgatóválasztmányi ülését Székesfehérvárott Széchenyi Viktor gróf alelnök elnöklése alatt, aki meleg szavakban emlékezett meg Szabó István volt földművelésügyi miniszter elhunytáról s indítványára az igazgatóválasztmány Szabó István elhunytá felett érzelmi részvételnek jegyzőkönyvében adott kifejezést. A mezőgazdasági munkavállalkozók igazolvánnyal való ellátását és részükre a munkaadótól megbízhatósági bizonyítvány kiállítását helyesnek és szükségesnek tartja s ennek megvalósítására a vármegyei gazdák figyelmét felhívja. Öröndetes tudomásul vette, hogy a Mosonyi-Kühnéggyár Székesfehérvárott géplerakatot létesített, hol a gépek gyári áron szerezhetők be, mert a gyár megrendelés esetén Mosonból Székesfehérvárig, illetőleg a vasutállomásig felmerülő szállítási díj egy részének viselését magára vállalja. Elhatározta, hogy a gazdahitel sürgős folyósítása érdekében a pénzügyminiszterhez felterjesztést intéz. Megállapította, hogy közgyűlését december hó 15-én tartja s annak tárgysorozatát összeállította. Sajnálattal vette tudomásul, hogy Andráskovits József titkár tizenegy évi működése után rossz egészségi állapota miatt az egyesület kötelekéből kilépett. Helyét nem tölti be, hanem egy gépirónót alkalmaz. Tudomásul vette, hogy a tagdíjhátralékosok hátralékjuk befizetésére az egyesületi ügyész által felszólíttatnak, eredménytelenség esetén bírói uton fog tőlük a tagdíj beszédem. Több társesületi átirat tudomásul vétele és elintézése után Klauz György dr.-t és Balassa Sándort a jelölő-bizottság tagjává megválasztotta, amivel az ülést véget ért.

A Somogyvármegyei Gazdasági Egyesület f. é. október hó 28-án tartotta rendes választmányi ülését Somssich Miklós elnök elnöklése alatt. A választmány foglalkozott a balatoni borvidéknek a szőlő- és borgazdasági tanácsban való képviselése ügyével és elhatározta, hogy felterjesztést intéz a földművelésügyi miniszterhez, hogy a balatoni borvidék is képviselve legyen a szőlő- és borgazdasági tanácsban. A Tolnavármegyei G. E. átirata kapcsán elhatározta, hogy a következő felterjesztéseket intézi az illetékes miniszterekhez: 1. Hogy az adóknál, vámoknál, vasuti fuvardíjknál és mindenütt, ahol aranykoronában való fizetés van kikötve, a korona tényleges valutáris értékének megfelelő szorzószám alkalmaztassék. 2. Hogy az 1923. évi jövedelmi adó kiszámításánál a mult évi papirkoronában kifejezett jövedelemnek legfeljebb kétszerese vétsessék a kivétel alapjául és a kivételnél az egyes adózók gazdasági viszonyai lehetőleg reális alapon tekintetbe vétsenek. 3. Hogy a külföldi szénfuvardíj egyszerű fuvardíjra szállíttassék le és a benzine, valamint petróleumra pedig kedvezményes fuvardíj engedélyeztessék. Somssich Miklós elnök indítványára elhatározta, hogy felterjesztést intéz a kereskedelemügyi miniszterhez a Budapestre szállítandó élő állatok fuvarkedvezményének Kaposmérő és Gyékényes között fekvő állomásokra való kiterjesztése tárgyában.

Nagyarankás lóhere- és lucernamagját

bármily mennyiségben, kedvező feltételek mellett tisztításra vállaljuk és állami ólm-zárolásáról gondoskodunk. Részleges ajánlattal minta beküldése után készséggel szolgálunk

1132

„SATOR” VETŐMAGÜZEM R.-T. Vetőmagtisztító-osztálya, BUDAPEST
IV., KOSSUTH LAJOS-UTCA 4., II. 4. TELEFON: 28-36 Sürgőnycim: SATORMAG

Hencz Ferenc indítványozta, hogy az egyesület felterjesztést intézzen a m. kir. pénzügyminiszterhez, hogy a Nemzeti Bank az egyes vidékek gócpontjain levő áruaktárakban elhelyezett terményekre a gazdáknak hathónapos mezőgazdasági hitelt folyósítson a termények értékének bizonyos százalékáig. Indokolta indítványát azzal, hogy a Nemzeti Bank ezideig is nyújtott hitelt a budapesti közraktárakban elhelyezett terményekre, azonban ezt a hitelt csak a kereskedelem vette igénybe, mert a gazdáknak az nagyon körülményes és költséges. Igazgatóválasztmány Hencz Ferenc indítványát elfogadta és utasította az elnökséget a felterjesztés megtételére.

A gépkísérleti állomások jelentősége.

„Köztelek“ f. évi 71. és 72. számában „A mezőgazdasági gépkísérleti állomások kérdése“ címmel közlemény jelent meg, mely a gazdasági gépek jelentőségével kapcsolatban, amerikai példákra való hivatkozással megállapítja, hogy hazánkban a mezőgazdasági gépkísérlet ügye igen elhanyagolt állapotban van, annyira, hogy ezidőszent egyetlen országos jellegű gazdasági gépkísérleti állomásunk sincs, mely intézményre pedig a többtermelés érdekében nagy szükség volna.

Mint hogy a közlemény rövidsége miatt a cikkírónak nem volt módjában a tényállást részletesebben kifejtetni s ezért — a cikkíró szándéka ellenére — az ügyet a be nem avatott olvasók esetleg tévesen értelmezhetik, szükségét érzem annak, hogy a t. Szerkesztőség engedelmével kiegészítésképpen bizonyos tényekre rámutathassak.

Elsősorban is meg kell állapítanom, hogy gazdasági gépkísérleti állomásunk jelenleg kettő van, egyik a budapesti műegyetem mezőgazdasági tanszékével kapcsolatos gépkísérleti állomás, mely igen értékes és intenzív működést fejt ki, különösen azóta, hogy vezetése Szabó Gusztáv dr. műegyetemi tanár felkés és hozzáértő kezeibe került, a másik intézet pedig a Magyaróvári Gazdasági Akadémia géptani tanszékével kapcsolatos gépkísérleti állomás.

Mint hogy mindkét állomás tisztán az állam által létesített és fenntartott intézmény és szakkérdésekben az ország minden polgárának és hatóságának rendelkezésére áll, ennél fogva azok feltétlenül országos jellegűek.

A magyaróvári gépkísérleti állomást 1870-ben létesítették. Egyike a legrégebb hazai mezőgazdasági kísérletügyi intézményeknek, sőt a hallei intézetet kivéve, Európa valamennyi gazdasági gépkísérleti állomása között a legrégebb s a hallei állomás is mindössze két évvel előzte azt meg, a kettő tehát egykorúnak tekinthető.

A két állomás a legteljesebb egyetértésben működik, a munkafelosztás elve alapján. A kísérleteket sok esetben közösen végzik el, avagy külön-külön. Amíg a műegyetemi intézet a gépeket elsősorban laboratóriumi kísérletekkel, főleg gyártási szempontból bírálhatja meg kitűnően, addig a magyaróvári állomás a gépeket az akadémiai tanácsadói és használati próba alá veheti s azokat folytonosan ellenőrizheti. Ilyenformán a két intézmény egymás működését kölcsönösen támogathatja és kiegészítheti.

Arra az észrevételre, hogy a jelenlegi gépkísérleti állomások nem fejtenek ki oly mértékű működést, mint amekkora a többtermelés érdekében szükséges volna, a következőket legyen szabad válaszolnom:

A gépkísérleti állomások működésének bírálata nem utkeletül a legtöbb esetben az ügy nem ismeréséből ered. Atesett ezen a gépkísérleti állomások minden egyes vezetője. Ez történt többek között még 1890-ben Thallmayer Viktor tanárral, a magyaróvári gépkísérleti állomás akkori hírneves vezetőjével, ki az állomás csekély ügyforgalmára vonatkozó kifogásokra felvilágosításait Cserháti: Mezőgazdasági Szemléjében „A gépkísérleti állomásokról“ című közleményében adta meg. Minthogy az abban közölték mai nap is teljes egészükben megállják helyüket, időszerűnek vélem belőlük a következő néhány részletet idézni, már csak azért is, mert Thallmayer 35 évig állt az intézet élén s e tekintetben több tapasztalattal rendelkezett, mint bárki más.

„Az utóbbi időkben több hazai gazdasági lapban ismételtelen szóba került a Magyaróvári Gazdasági Akadémiánál fennálló gépkísérleti állomás csekély ügyforgalma: ez okból,

mint nevezett állomás vezetésével megbízott, kötelességemnek tartom kimutatni, miszerint a körülmények arra, hogy a gépkísérleti állomások ügyforgalma tetemes lehessen, egyáltalában nem kedveznek s hogy a magyaróvári gépkísérleti állomás ügyforgalma a többi gépkísérleti állomásokénak mögötte nem áll.“

Az ezen, a tapasztalás által is beigazolt állapotot előidéző okok a következők:

„Meddő maradván az újításokra adott szabadalmaknak tulajdonos része, az évenként a gazdaközönség elé kerülő új és gyakorlatilag használható gazdasági gépek és eszközök száma csekély. Ezeknek kipróbálására és a gazdaközönségnek bemutatására az ex-offo gépkísérleti állomáson kívül a gyárosoknak és ügynököknek rendelkezésükre állanak a versenyek, kiállítások és mindama privát gazdaságok is, melyek intelligens és a korszellemmel haladó főnökök által kezeltetnek. Valamely gazdasági gép gyakorlati kipróbálására a privát gazdaság nem kevésbé alkalmas, mint az a gazdaság, mely a gépkísérleti állomásnak rendelkezésére áll. Aki új géppel lép a gazdaközönség elé, az egyszersmind üzletet is akar csinálni; s ha gépet versenyen, vagy privát gazdaságban mutatja be, erre több a kilátása, mint a gépkísérleti állomáson. A verseny színhelyén egybegyűlő gazdaközönség között kevés is akadhat, privát gazdaság, ha megfelelő a gép, azt esetleg meg is tarthatja. A gépkísérleti állomás pedig nem vásárolhat gépeket s különben is a beküldött üzleti érdeket nem nagyon mozdíthatja elő, mert amint egyrészt — amennyiben az reklámszínélésnek tűnhetne föl — a lapokban a jó gépeket nagyon ki nem dicsérik, ugy másrészt ki nem tilthatja a forgalomból a kevésbé jó gépeket. A gépkísérleti állomások arra, hogy a gazda kitől vegyen gépet és miféle, nem igen gyakorolhatnak befolyást...“

„Nagy uradalomak gépvételénél konzervatívok szoktak lenni s nem tagadható, hogy ilyeneknél a konzervativizmus bizonyos fokánál értelme is van. Valamint újfajta kultúránövény, újfajta trágyaszerrrel, újfajta kezelési eljárással először csak kicsinyben kísérletezünk, éppugy nem hoztatjuk tömegesen az új fajta gépet sem, hanem rendszeren egyelőre csak egyet próbára. Nagy uradalomnál valamely gépnek próbáképpen hozatalára költött néhány száz forint — minden haladás áldozattal jár — nem rubrika s a kisbirtokos, ha óvatos, csak akkor fog új gépet hozatni, ha a nagybirtokosnál az már bevált.“

„Ezen racionális, nagy áldozattal nem járó eljárás alapján azt, hogy valamely újfajta gép miképpen illik be valamely gazdaság munkás- és egyéb viszonyai közé: megtudni autentikusabban lehet, mint más helyről, például valamely gépkísérleti állomástól nyert információ alapján. Ha egészen beváltak a gép, ezáltal legtöbbször mintegy arra is le van rakva az alap, hogy a gép az illető vidéken terjedjen. Ha csak részben megfelel a gép, akkor az érte adott összeg mégsem egészen kibóvítt pénz. Sokszor az illető ügynök, vagy utazó, szőbősége és modora s nem a gyártmány elsőrendű, esetleg valamely gépkísérleti állomás által is elismert jósága vezetnek vételhez... Vételnél sokszor az is bír döntő befolyással, hogy divatban éppen miféle gép van. Cséplőgépvételnél, különösen a parasztagdák, arra, mi nekik a vidékbeli gépészek mondanak, többet adnak, mint bárki más szavára. Ha váratlanul jól ütött ki a termés, akkor nehézség nélkül a kevésbé jó gépek is elkelnek. A gazdasági gépezet természetétől elválaszthatatlan oly dolgok és tények ezek, amelyekkel változtatni egyhamar nem lehet s e tekintetben a gépkísérleti állomások azon szerepre vannak elítelve, melyre a modern hadviselésben az erődök: folyik t. i. körülöttük a harc, anélkül azonban, hogy figyelembe jönnének. A gyáros anyagait és gyártmányait maga vizsgálhatja meg, az anyagok célszerű alakba idomítását, vagy célszerű feldolgozását illető kérdéseket saját gyártelepén sokkal könnyebben és közvetlenebbül oldhatja meg, mint máshol s így nem jön abba a helyzetbe, hogy e tekintetben valamely gépkísérleti állomáshoz tanácsért forduljon. A gyárosnak arra, hogy új gépekkel, újításokkal megismerkedjék s esetleg ilyeneket mintául hozasson és használjon, a gépvásárok és kiállítások több alkalmat nyújtanak, mint a gépkísérleti állomások. Vidéki gépgyárosnak a gépek gyakorlati kipróbálása végett vagy mindjárt a gyára mellett terül el a kísérleti telke, vagy ha ilyenek hiányában lenne, gazdaságot, melyben gépet előzetesen, vagy véglegesen kipróbálhatja, eleget talál. Üzletember csak akkor fog valamely gépkísérleti állomáshoz fordulni, ha vagy arra súlyt fektet, hogy ilyen állomástól is bizonyítványt nyerjen, vagy pedig, ha valamely próba megejtésére egyebütt alkalmas helyet nem talál.“

„A gazdának nincs módjában a gépkísérleti állomásokat úgy igénybe venni, mint a vegy- és magvizsgáló állomásokat, mert — attól egészen eltekintve, hogy valamely gép kipróbálására a saját gazdaság a legilletékesebb hely — a gazda, ha mindjárt akarja is, vizsgálat végett gépet valamely állomásnak nem küldhet be olyan könnyen és oly csekély portóval, mint trágya-, takarmány-, mag-, talaj-, vagy egyéb mustrát. Ehhez még az is járul, hogy az utóbb említett anyagok vizsgálása, illetőleg elemzése bármely időtájt végezhető, holott a legtöbb gazdasági gép gyakorlati kipróbálása szorosan mindig egy bizonyos évadhoz és rendszeren egyszersmind azon időhöz van kötve, melyben a gazda azt már használni szeretné. Így a gazda, ha küldene is be gépet az állomásnak, a próbaeredmények hasznát legtöbbször csak a jövőben vehetné. A szorosan vett gazdasági gép legtöbbjéről még mindig áll az, hogy ahány gyár, annyiféle a konstrukció is. Hiányozván még e tekintetben az egyöntetűség,

ha az in natura gép helyett — mi csak csekély kiadással járna — tervezete vagy rajza küldetnék be, a gépkísérleti állomás egyedül abból a gép használhatóságáról mégsem nyilatkozhatná oly határozottan, mint pl. a vegyvizsgáló állomás valamely trágyamustráról vagy a magvizsgáló állomás valamely magmustráról. Az utóbbi esetekre léteznek ugyanis normalék, melyekkel az elemzés eredményét össze lehet hasonlítani. Mai nap a gazda, ha jó hírnévnek érveendő céhez fordul, nincs is arra rászorulva, hogy valamely gépet vétel előtt vagy végett előbb külön megvizsgálta, mert ily cégek óvalosak és forgalomba csak olyan gépeket bocsátanak, melyek beváltak és melyekért jót állhatnak.“

Íme, ezek a körülmények eléggé indokolják a gépkísérletiügy különleges helyzetét.

Vladár Endre.

(Folyt. köv.)

A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete közgyűlése.

A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete november hó 27-én tartotta XXXIII. évi rendes közgyűlést Somssich László gróf igazgatósági elnök, az Országos Magyar Gazdasági Egyesület elnökének elnöklésével. A közgyűlésen a m. kir. földművelésügyi miniszter képviselőjében Gally Kálmán h. államtitkár, a m. kir. pénzügyminiszter képviselőjében Rauscher Aurél dr. miniszteri osztálytanácsos, az Országos Magyar Gazdasági Egyesület képviselőjében Szilassy Zoltán gazdasági főtanácsos, igazgató, Buday Barna m. kir. gazdasági főtanácsos, helyettes igazgató, a Hangya értékesítő és fogyasztási szövetkezet képviselőjében Meskó Pál gazdasági főtanácsos, ügyvezető igazgató, a Gazdák Biztosító Szövetkezete képviselőjében Láng József m. kir. gazd. főtanácsos, vezérigazgató, Altruista Bank képviselőjében Papp Géza báró, vezérigazgató, a Jásznagykunszolgolnokvármegyei Gazdasági Egyesület képviselőjében Szalay János m. kir. gazd. főtanácsos, alelnök, a Gazdaszövetség képviselőjében Vanisó Gyula dr. igazgató, a Szőlősgazdák Országos Egyesülete képviselőjében Drucker Jenő dr. m. kir. gazd. főtanácsos, alelnök, a Magyar Tudományos Akadémia képviselőjében Bánszky János dr., a Baromfitenyésztők Orsz. Egyesülete képviselőjében Békessy Jenő m. kir. gazd. főtanácsos, miniszteri tanácsos, a Mezőgazdasági Múzeum képviselőjében Paikert Alajos igazgató, miniszteri tanácsos. Nagyszámú érdeklődő közönség sorai között ott láttuk: Bernát István dr. m. kir. gazdasági főtanácsost, a Nemzeti Bank alelnökét, Várady László dr. miniszteri tanácsost, Bedegi Gábert, a Magyar Mezőgazdák Szövetkezete alelnökét, Teleki Tibor gróf nemzetgyűlési képviselőt, Nagy Ferenc dr., Szomjas Lajos ny. államtitkárokat, Forster Lajos, Szontagh Antal ny. miniszteri tanácsosokat, Szeleczky Ivánt, Matolcsy Károlyt, Csernyánszky Aladár dr.-t, Babics Józsefet, Rubinek István dr. m. kir. gazdasági főtanácsos, nemzetgyűlési képviselőt, Jálcs Ferencet, Geréby Imrét, Szamassa Tivadart, Kosmásky Viktort, Barényi Jenőt, Gosztonyi Tibort, Leopold Lajost stb.

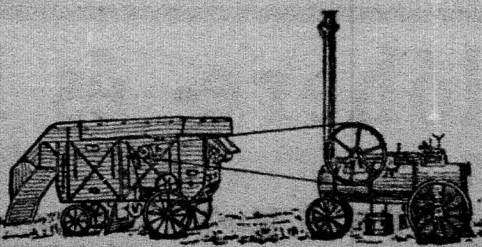
A közgyűlést Somssich László gróf igazgatósági elnök lapunk vezetőhelyén közölt mélyen szánó megnyitó beszédével nyitotta meg, melyben kitért a gazdasági élet, főképpen a kereskedelem terén a legutóbbi időkben bekövetkezett fontos változásokra és reámutatott arra, hogy a jelenlegi és a jövőben előrelátható viszonyok között a kereskedelemben csak azok a szervezetek érvényesülhetnek és bírnak létjogosultsággal, amelyek a gazdasági élet talajában gyökereznek és abból fejlődtek s üzleti politikájukban a szolid kereskedelem elveit érvényesítik. Az igazgatóság jelentése és a zárszámadások elfogadása után az igazgatóság tagjaul újonnan megválasztott Ullmann Adolf báró, a Magyar Állam Hitelbank alelnök-vezérigazgatója, a felügyelőbizottság elnökéül Várady László miniszteri tanácsos, tagjaul Bacskák György dr. jószágkormányzó, Buday Barna gazdasági főtanácsos, az OMGE helyettes igazgatója, Spett Ferenc dr. kormányfőtanácsos, Szeleczky Iván, a „Patria“ irod. váll. és nyomdai részvénytársaság igazgatója. A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete üzletét jelentős anyagi eredménnyel zárult és különösen számottevők azok az anyagi előnyök, amelyeket a szövetkezet az üzletvi nyereségből tagjainak juttat. Ugyanis vásárlási visszatérítés címén a lefolyt üzletév alapján mintegy 300 millió koronát térít vissza tagjainak, amely alaptőkéjének több mint 30%-a. Az eddigi

Szecskaavágók, répaavágók, kukoricamorzsolók, ekék, mindenfajta fogatos, gőz- és motoros ekéhez való szántóvasak, kormánylemezek, ekenádák, eketalpak, boronák, AGRARDRILL vetőgépek, szőlő-, gyümölcsfa- és répapermetezők.

ELSŐ MAGYAR GAZDASÁGI GÉPGYÁR R.-T.

gyárában készült cséplőgarnitúrák, gőz- és benzinkomóbilok, gőzmagánjárók, gazdasági malmok legelőrangú kivitelben.

Szivógázmotorok, 8-150 HP teljesítőképességgel.

AGRARGLOBUS
Mezőgazdasági Gépkereskedelmi R.-T.
Budapest, IV., Egyetem-u. 1.

TELEFON: 162. 153-54, 162. 153-76 és 162. 125-79

készpénzben fizetett 5%-os üzletrészesztaletot 10%-ra emelte és ingyenüzletrészek formájában 90 millió koronát juttat tagjainak. A közgyűlés az elnök zárószavával ért véget, amelyekben különösen kiemelte a tisztviselőkarnak és ennek élén *Jeszenszky Pálnak*, a szövetkezet kipróbált kitűnő vezérigazgatójának lelkes és odaadó munkásságát, amely a szép sikert jelentékeny részben lehetővé tette.

VEGYESEK.

Tisztelgés a földművelésügyi miniszternél. A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete folyó évi november hó 27-iki közgyűlését követően a szövetkezet igazgatósága küldöttségileg tisztelgett a m. kir. földművelésügyi miniszternél *Somssich László* gróf elnök vezetésével. A küldöttségben résztvettek: *Bernát István*, *Bedegi Gabor* alelnök, *Jeszenszky Pál* vezérigazgató, *Teleki Tibor* gróf, *Nagy Ferenc* dr., *Szonjas Lajos* dr., *Lukey Pál* báró, *Papp Géza* báró, *Láng József* és *Szilassy Zoltán*, az OMGE igazgatója. A minisztert *Somssich László* gróf elnök földművelésügyi kormányzat 32 esztendeje mindig pártolta a Magyar Mezőgazdák Szövetkezetét és a Magyar Mezőgazdák Szövetkezete viszont a földművelésügyi kormányzatnak mindig készséggel állott rendelkezésére. Öszinte örömmel és megnyugvással látja Mayer Jánost a földművelésügyi miniszter diszes székében és kéri, hogy ezt az évtizedes jó viszonyt a jövőben is ápolja. *Mayer János* földművelésügyi miniszter válaszában megköszönte az igazgatóság üdvözlését és elismeréssel adózott a szövetkezet munkásságának, melyet mint régi szövetkezeti ember és mint a szövetkezeti eszmék régi híve, eddig is jóindulattal figyelemmel kísért. A maga részéről biztosította a szövetkezet igazgatóságát arról, hogy hivatásának betöltésében és működésében teljes mértékben támogatni fogja.

Kitüntetett államtitkárok. Magyarország kormányzója *Bud János* dr. pénzügyminiszter előterjesztésére megengedte, hogy az ország pénzügyi ujjáépítésének megalapozása körül kifejtett kiváló és eredményes munkálkodásukért *Vargha Imre* dr. és *Szabóky Alajos* dr. pénzügyminisztériumi államtitkároknak teljes elismerése tudtul adassék. Az elsőosztályú *signum laudis* e kitüntetés révén két olyan kitűnő tisztviselőt és jeles pénzügyi szakembert díszít, akiknek államháztartásunk és pénzügyi igazgatásunk rendezésére irányuló, szinte fanatikus buzgalma nemcsak szakmájuk legalaposabb ismeretével, páralan munkabírásával, nemcsak fáradságot nem ismerő ügyszeretettel, hanem egyúttal a gazdasági szempontok iránt való szükséges megértéssel is párosul, amely közérdekű fáradozásaiknak és puritán egyéniségeiknek a tárgyilagos gazdalkozásmunka rokonszenvét biztosítja.

Elváltások az Alföld képében. Lapunk legutóbbi számában már megemlékeztünk arról, hogy *Kaán Károly* földművelésügyi államtitkár a Tudományos Akadémia III. osztályának legutóbbi gyűlésén a fenti címen székfoglaló előadást tartott. Az előadás anyaga tulajdonképpen részlete egy nagyszabású munkának, amelyen most dolgozik s amely az Alföld egész történetét és a jövő megvalósítandó feladatait magában foglalja. *Kaán Károly* a geológiai kutatások, történeti adatok, a hiteles feljegyzések és a saját buvárkodásának eredményein nyugvó tudományos felkészültséggel világítja meg az Alföld fejlődésének kérdését, bemutatva a legrégebb kortól a napjainkig lefolyó változásokat. A tudományok hozzáférhető legrégebbi időkben a geológiai kutatások tanulsága szerint az Alföld erdős, lápos terület volt, amely állapot még a honfoglalás korában is fennállott azzal a különbséggel, hogy akkor már ide rónák, terjedelmes legelők váltakoztak a lápokkal és erdőségekkel. Az erdőállomány megfogyatkozását nem természeti tényezők, hanem emberi kezek munkája okozta; ugyanis nagy mértékben irtották az erdőket és kétségtelenül megállapítható nyomok szerint a vizeket is igyekeztek már korán elvezetni, hogy minél több legelőt biztosítsanak a mind jobban fejlődő állattenyésztés számára. Elsősorban az állattenyésztéssel függ tehát össze az erdők irtása, az erdők leginkább ott pusztultak eleinte, ahol a hatalmas marhanyájákat hajtották. Az állattenyésztés fejlődése ilyenformán évszázadokra befolyásolta az Alföld képének változását. Az emberi kéz okozta erdőirtások nyomán azután a természeti tényezők is mind nagyobb befolyáshoz jutottak, mert a száritószeltek szabad utat kaptak és

a lápok és mocsarak eltünését okozták, illetve a már régen kezdett lecsapolási munkákat eredményesebbé tették. A török dúlás nemcsak megakadályozta a gazdasági előrehaladást, de azt jórészt meg is semmisítette. A török hódoltság alatt és a fölmentő harcok idején elpusztultak az erdők, a tüzek és a legelő marha pusztításai nyomán már itt-ott sívóvá vált a homok is. Megsemmisültek a falvak és velük együtt eltűnt a lakosság is és az állatállomány. A folyóvizek medre megtelt hordalékkal. Ez a körülmény gyakori árvizeknek és elposványosodásnak vált okozójává. Viszont a futóhomokterületek a szelek folytán mind nagyobbakká lettek, a szél tavakat töltött be, erdőket temetett el sívó homokkal. Az erdőpusztítással megváltozott klimatikus viszonyok mellett az elsíkkesedés is mindjobban terjedt. Ezt még inkább fokozta azoknak a munkának a száritó hatása, amelyeket árvízvédelmi és folyószabályozási célból indítottak meg a XVIII. és XIX. században. Igaz ugyan, hogy a jeles mérnöki munkával hat és fél millió kat. hold földterületet sikerült ármentesíteni, azonban a tiszta-dunaközi folyó és vízszabályozási munkálatokat nyomon kellett volna követnie intenzív gazdasági tevékenységnek, amely a lecsapolások száritó hatásait ellensúlyozhatta volna. Hájózható csatornákat, öntözőberendezéseket és halastavakat kellett volna létesíteni bőséges arányban, amelyek rendelkezésükön kívül közvetve az öntözést és általában az Alföld talajának nyirkosabb állapotban való megtartását tették volna lehetővé. Ezeket kívül további hiba volt, hogy az Alföldön megmaradt erdők fenntartásáról és új erdők telepítéséről nem gondoskodtak. Végeredményében *Kaán Károly* az Alföld mai sok tekintetben tarthatatlan viszonyainak okát abban látja, hogy az erdőirtások megzavarták a természet rendjét és egyensúlyát. Igyekeznünk kell tehát a természet megzavart egyensúlyát helyreállítani. Széchenyi szép terve, amellyel nemcsak az árvizektől akarta mentesíteni az Alföldöt, hanem amint maga is írta, virágos kertté akarta varázsolni, rajta kívül álló okokból nem valósulhatott meg eddig. De az Alföld közgazdasági fejlesztéséhez szükséges feltételek biztosítása nem késztetik sokáig. A nagy munkának az elvégzése után fog bekövetkezni majd a nagy rónaság képeinek legszebb elváltozása. A természeti tényezők egyensúlyba juthatnak, közgazdaságilag felvirulhat, eszméileg virágos pompájába öltözhöz az Alföld és mindezzel bekövetkezhetik az Alföldnek az a képe, amelyet Széchenyi is akart. Ezekben adtuk röviden *Kaán Károly* előadásának gondolatmenetét. A székfoglaló után *Horváth Géza* tagavató beszéd kíséretében átnyújtotta *Kaán Károlynak* az akadémiai tagság oklevelét.

Az Országos Földbirtokrendező Biróság nyilvános tárgyalásai. Az Országos Földbirtokrendező Biróság újabb az alább felsorolt községek földmegváltási ügyeit tűzte ki nyilvános tárgyalásra. Sorra kerül: a I. számú tanácsban, december hó 12. napján, délután 5 órakor *Békés* község földmegváltási ügye; a II. számú tanácsban, december hó 2. napján, délután 5 órakor, *Nyiregyháza* község földmegváltási ügye; *Dánszentmiklós* község földmegváltási ügye; december hó 4. napján *Váchartvány* *Vácrátót* földmegváltási ügye.

Gabonaminőségi mérlegek hitelesítése. A gazdaság körében általában a panasz, hogy a gabonaeladásoknál indokolatlanul kárt szenvednek az eladó gazdák azáltal, hogy a gabonaminőségi mérlegek nincsenek hitelesítve, illetőleg minőségi differenciák címén a kereskedők levonásokat tesznek az árból akkor is, ha a gazdaságban minőségi mérlegelés alapján vették meg a gabonát, azt állítván, hogy az ő minőségi mérlegükön másként minősült a gabona. A Csanádmegyei Gazdasági Egyesület ezzel a kérdéssel foglalkozván, arra a megállapításra jutott, hogy e lehetetlen állapotban csak egy mód volna, amely segíthetne s ez a gabonaminőségi mérlegek hitelesítése, a hitelességet pedig hasonlóan kellene megállapítani, mint az az egyéb mérlegeknél történik, t. i. az állami mértékitelesítő hivatalok útján. Ily irányban felterjesztést is intéztek a kormányhoz.

Műszaki előadások. Az üzemtechnikai kiállítással kapcsolatban a Magyar Mérnök- és Építész-Egylet IV., Reáltanoda-utca 13-15. sz. alatti előadótermében a következő előadások lesznek: Nov. 29., szombat, d. u. 6 óra: *Wisotzky* mérnök, az Arbeitsgemeinschaft deutscher Betriebsingenieure-nek megbízottja: Üzemtechnikai kiállítás, annak jelentősége, célja és eredményei. Dec. 9., kedd, d. u. 6 óra: *Schimaneck* Emil, műegyetemi tanár, e. i. rektor: A magyar energiagazdalkodás. Dec. 13., szombat,

d. u. 6 óra: Ing. *Kienzle* dr., Berlin: Das Konstruktionsbüro als Organ der Arbeitsvorbereitung. Dec. 20., szombat, d. u. 6 óra: *Verebely* László, orsz. középítési tanácsos: Nagy gőzerőművek korszerű berendezésének alapvonalai — az 1924. évi londoni Első Világ-Energia Kongresszus tanulságai nyomán. Dec. 30., kedd, d. u. 6 óra: *Obering*, K. A. *Tram*, Berlin: Beispiele aus der Betriebs-rationalisierung.

A cséplési szemvesztés csökkentése. Erre vonatkozóan adatokat tartalmaz a Gabonamentő Mezőgazdasági Műszaki R.-T. beszámolója a lefolytatott üzletéről. Ez a vállalat tudvalevően a cséplésnél keletkező szemvesztés ellen bevált újabb találmányok alkalmazásával lényeges szemmegtakarítást tud elérni a cséplésnél. A gazdaságok cséplőgépeit a részvénytársaság díjmentesen felszereli a tökéletesített szerkezetekkel, a kezelőszemélyzetet kioktatja a szakszerű gépkezelésre, a karbantartási munkálatokat is szakszerűen vezeti, végül az üzemet időközönként ellenőrzi. Így a cséplés jobb, gyorsabb és csaknem teljesen veszteségmentes lesz. A társaság a teljesített munkáért a megtakarítás egy részét kapta a gazdaságoktól. A közzétett kimutatás szerint a megtakarítás a termésnek 3-4%-a volt a vállalt gazdaságokban. Ennélfogva a szemvesztés 0.3%-0.5%-ig csökkent a gépek tökéletesebb szerkezte következtében. Az egyik uradalomnak például ez évi termése búzából és rozsból 108 vagont tett ki. Az elért megtakarítás 348 q volt, amiből 225 q az uradalmat, 123 q pedig a társaságot illeti. Egy másik gazdaságban 38 vagont tett ki a buza-, roz-, árpa- és zabtermés, a megtakarítás pedig 105 q-t. Ebből a részvénytársaság 60 q részt kapott az általa állított gépkezelők díjazásával egyetemben. A beszámolóban kitűnik az is, hogy az idei nehezebb cséplés az újabb szerkezeteket is ugyancsak próbára tette, mert a megmaradó szemvesztés ezeknél 0.2-0.3 százalékkal emelkedett, de még így sem haladta meg annak átlaga a 0.5%-ot. Az új szerkezetek hatásait egy gazdától és szakemberektől álló bizottságnak is módjában volt tanulmányozni a „Nyírség” Részvénytársaság görögországi uradalmaiban. Az elért eredmény a gépek maximális teljesítőképessége és a legrosszabb gabona mellett 0.14%, illetőleg 0.28% volt búzánál és 0.11% volt rozsnál. A részvénytársaság közgyűlése elhatározta, hogy az eddigi kezdő lépések sikere után közérdekű működését országossá fogja kifejleszteni.

A régi jó gazdászvilágból. „Egy ősgazdász visszaemlékezései” címen *Kerpely Béla* ismert kiváló tollú írónk zamatos humorral megírt könyvvel fog megjelenni kelteni a karácsonyi könyvpiacon. Egész egyszerű lesz ez a könyv: egy ősgazdász mondja el benne életfolyását hároméves korától kezdve, miképpen lesz belőle gazdász és viselt dolgait a hazai akadémiákon. Hosszu éveken át gyűjtötte szerző azokat a sikerültebbnél sikerültebb eseteket (melyek mind valóban megtörténtek az idők folyamán) és mondatja el hőseivel megkapóan, lebilincselő kedvességgel, egészséges humorral. Aki valaha gazdász volt, magára, vagy társaira ismer a szereplő alakokban. A vaskos könyv — melyet *Faragó Sándor* rajzolóművész számos kiváló szövegillusztrációja és diszes címlapja ékesít —, december elején jelenik meg. Ára 70,000 korona lesz és megrendelhető *Kerpely Béla* címén (Budapest, II., Lánchid-utca 12.) vagy a „Patria” könyvkereskedése útján a pénz előleges beküldése vagy utánvét mellett.

Elveszett irattáska. A Cukorrépatermelők Országos Szövetségének folyó évi november 27-én a „Köztelek”-en tartott gyűlése alkalmával a 8-as számú ruhatári jegy tulajdonosa tévedésből magával vitte *Bogdán Miklós* ur irattáskáját. Nagyon kérjük az illető urat, hogy a táskát sziveskedjék mielőbb eljuttatni a „Köztelek”-re, hogy a ruhatárkezelő tisztviselő az irattáskát *Bogdán Miklós* címére továbbíthassa.

Amatőrök Magyarországi Szövetkezete. Most van alakulóban az *Amatőrök Magyarországi Szövetkezete*, amelynek célja az amatőr szellemi és testi fejlődést szolgáló eredményeknek megfelelő teret nyitni, a nemes versengésnek méltó helyet adni. Evégből tagjai irodalmi- és zeneműveinek kiadását, képzőművészeti, iparművészeti, fénypépszerű és gyűjteményes kiállítások, ember-, állat- és gépsport, valamint sakk és biliárdmérkőzések rendezését tervezi, sajtóorgánumot tart fenn és kiadja az „Amatőr Album”-ot, melyben a világ összes amatőrjei ismertetik írásban, képen és hangjegyekben ténykedéseiket. A szövetkezet címe: Budapest, VII., Rákóczi-ut 62., II. em. 12.

Országos kanárikiállítás Budapesten. A Magyar Nemes Kanárikiállítás Országos Egylete folyó évi december 7. és 8-án rendezi VIII-ik országos kanárikiállítását az Állatorvosi Főiskola helyiségében (VII., István-utí bejárta).

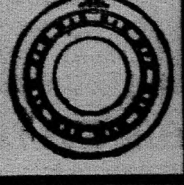
GOLYÓSCSAPÁGYGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

BUDAPEST, X., NOSZLOPI-U. 1.

TELEFON: József 140-66

Szállít: ←GR→ jelű, saját gyártmányu, valamint ←DWF→
és PwK jelű golyóscsapágyakat legjobb minőségben

Külön osztály javítások részére!

Schwarz Gusztáv banküzlete, Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 3. Mindenemü banküzletek legelőnyösebb lebonyolítása és finanszírozása.

NYILTTÉR.

(E rovatban foglalkást nem vállal felelősséget a szerkesztőség.)

Sertés- és juh-
Shimlő ellen

biztos hatású oltóanyag minden mennyiségben kapható

Dr. PÉCSI DANI és Oltóanyagtermelő-intézetében, Budapest, VI., Teréz-körút 31. Tel.: 88-00

Budapest-Salgótarjáni Gépgyár és Vasöntő R.-T.
(HIRSCH ÉS FRANK)
Budapest, VI. ker., Aréna-ut 128. szám

TÉGLAGYÁRI GÉPEK
ÉS BERENDEZÉSEK

raktárról azonnal szállíthatók.

„Szent Gellért“ Kolopi rádiumos gyógyiszap.

Gyógyít reumát, csuizt, ischiást, benulásokat, angolkórt, nőbetegségeket. Bel- és külföldi orvosszaktestvételek által elismerve. Ár: 5 kg. gyógyiszap csomagolva, utasítással 25.000 K. Megrendelhető: Kolopfürdő igazgatóságnál, Budapest, IX., Üllői-ut 95. szám, III. 81. vagy Szt-Gellért fürdőigazgatóságnál, Budapest, Szt-Gellért-tér. A mellékelt utasítás szerint házilag otthon mindenki eredménnyel használhatja. Tegyen próbamegrendelést az ár és a postaköltség előleges beküldése mellett. 378

Teherautópótkocsik

1-10 tonnás, gyári garanciával, állandóan raktáron. Átalakítások és javítások.

ILOSVAJ és TÁRSA, BUDAPEST
V. KERÜLET, VÁG-UTCA 5. SZÁM. 1840

Földreformeljáráshoz

kivánatra tényállásleírást és szakvéleményt készít, tárgyaláshoz szakértőt küld az Országos Mezőgazdasági Üzemi Intézet Budapest, IX. ker., Köztelek-utca 8. sz. Telefonszám: József 13-90.

Gazdaságok képviselőjét

a fővárosban elvállalja okleveles gazda bő kereskedelmi gyakorlattal, nagy ismerőskörrel, jó összeköttetésekkel az összes hatóságoknál, valamint kereskedői körökkel. Lealkalmas minden tekintetben megbízható. Ajánlkozik bizalmi és bármilyen ügyek elintézésére, mindennemű gazdasági szükségleti cikk első forrásból való megszerzésére, gazdasági termények értékesítésére, használt gépek és egyéb mezőgazdasági gépek beszerzésénél szaktanácsot szolgál jutányos díjazás mellett akár állandó megbízatásra, akár esetről-esetre. Számadozvezetés és ellenőrzés stb.

Wittich Sándor
Budapest, VII., István-ut 40., I. em. 2. sz. Telefon: József 139-73 1589

LÓTENYÉSZTÉS

2 kötet Irta: **DÖHRMANN HENRIK**

Ára 112.000— és postaköltség. Beszerezhető a „Patria” r.-t. könyvostályában, Budapest, IX., Üllői-ut 25. sz.

Csillárszükségletét

mielőtt beszerezni, saját érdeke, hogy a

KISSLING CÉG

mintatérmet, Budapest, VI., Podmaniczky-utca 31. és IV., Kossuth Lajos-u. I. megtekintse

Bérlevelek, Szegődségi könyvek

s a gazdasági könyveléshez szükséges összes nyomtatványok és könyvek vállalatunk nyomtatványosztályában szerezhetők be.

Arjegyzéket megkeresésre szívesen küldünk.

“PÁTRIA” Irodalmi Vállalat és Nyomdai R.-T. Budapest, IX., Üllői-ut 25. (Köztelek)

Az egyetlen magyar állattenyésztési szaklap:

ÁLLATTENYÉSZTŐK LAPJA

az állattenyésztés minden ágát, tejgazdaságot, halgazdaságot, takarmányozást, állatkereskedelmet felöleli, kitűnő illusztrációkkal megjelenik minden hó 1-én és 15-én.

Szerkesztője: **Éber Ernő dr.** Munkatársai az ország legjelesebb szakemberei. Külföldi szakírók eredeti cikkei és külföldi piaci tudósítások. Előfizetési ár: egy évre 240.000 K, félévre 120.000 K, negyedévre 60.000 K. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, V. kerület, Széchenyi-utca I.

Most jelent meg!

Adatok a jelenlegi nemzetgyűlés működéséről

Közreboocsátja: **LÝKA DÖME** a régi parlament volt tagja.

Összeállította: **ZELOVICH LASZLÓ**

Ára bérmentes küldéssel 21.000 korona. “Patria” r.-t. könyvostálya, Budapest, IX., Üllői-ut 25.

GYAPJUT

közvetlen bel- és külföldi gyári megbízásból legmagasabb áron vásárol

Zeisler Artur
Budapest, V., Dorottya-u. 9., félemelet
Telefon: 87-15 1804

Közvetítők szokásos jutalékban részesülnek

FELESCSERZÉS

által 50% nyereséghez jut, mert a nyersbort úgy értékesíti, mintha közvetítés nélkül a gyár venné át, a készbort pedig közvetlenül a gyártól vásárolná.

Csak friss, sózott szarvasmarha-, ló- és juhbőröket veszünk át Franco Lenti.

Kikészítési idő tíz hét.

BÖRGYÁR, LENTI
(Zala megye). Posta és vasútállomás helyben. 1611

KERESKEDELEM, TŐZSDE.

Rovatvezető Rege Károly dr.

Budapesti gabonapiac. (Magyar Mezőgazdák Szövetsége Gabonasztyálynak jelentése.) November hó 27. A kenyérmagvak piacán a buza forgalma kissé élénkült, azonban nagyobbarányú üzlet nem fejlődött ki, miután a kínálat ragaszkodott a tegnapi árakhoz. A buza ára változatlan maradt, a rozs pedig 5000 K-val olcsóbbodott. A termény-cikkek iranyzata csekély forgalom mellett változatlan, kivéve a tengorit, melynek ára élénkebb kínálat folytán kissé olcsóbbodott. Budapesti paritásban kg.-kint a következő árakat jegyezték: Buza 78 kg.-os: tiszavidéki 4625—4650, fejmegyei és pestvidéki 4600—4625 K. Buza 78 kg.-os: tiszavidéki 4700—4725, fejmegyei és pestvidéki 4675—4700, rozs 4050—4100, takarmányárpa 4000—4200, sörárpa 4800—5000, zab 3850—4000, utjengeri 2350—2450, köles 2650—2750, repce 6000—6800, korpa 2200—2250 K.

Budapesti liszt- és őrleménypiac. („Aréna” Mezőgazdasági Termény- és Állatértékesítő R.-T. jelentése.) November hó 28. Lányha irányzat mellett a tegnapi tőzsdén a következő lisztárak fordultak elő: Duplanullás 7200, nullás 6800, kettes 6600, hatos 5450, takarmányliszt 3000, korpa 2200, egyes rozsliszt 5400, 75%-os egységos rozsliszt 4700 K. volt kg.-kint, budapesti paritásban, zsákkal együtt.

Budapesti takarmányvásár. Nov. 28. (A székelyudvarosi vásártanárság hivatalos jelentése.) Rétiszéna II. r. 0. 96.000—125.000, III. r., csomagolásra 40.000—90.000, nád-takarmány, száraz 40.000—50.000, sarjuszéna 80.000, muhar-széna 145.000—175.000, lucernaszéna 180.000—200.000, zabosbúkkönyuszéna 120.000, takarmányrépa 50.000—55.000, alomszalma 55.000—75.000, zsupszalma 100.000—105.000, zsupszalma 1 kéve 4500—5000 korona.

Vetőmagvak. (A Magyar Mezőgazdák Szövetsége mag-ostályának jelentése.) Lőheremag. A hét elején néhány nagyobb tétel kelt el a külföld részére a kínálat által megszabott árakon. További kínálatnál a követelt árakat külföld nem akceptálta és a hét végén a nem tisztítható, nagyaránkát tartalmazó lőheremag iranyzata kissé ellanyhult. A tisztítható és arankamentes áru iránt továbbra is nagy érdeklődés mutatkozik. Lucernamag. A piacra kerülő áru többnyire ázott, barnás színű. Jó minőségű, szép sarga színű áru állandóan keresett. Az irányzat szilárd. Fehérherce. Ugy a bel-, mint a külföld részéről keresett. Jó minőségű áru alig kerül a piacra. Irányzata szilárd. Komocsin. Az eladásokban főleg Szilézia és Csehország vész részt és hazai kínálat hiányában a vevők kénytelenségből külföldi árut vásárolnak. Nyulzapuka. A termelőországok részéről a kínálat még mindig szűk határok közt mozog. Irányzata szilárd. Búkköny. A forgalom élénk és kielégítő volt, ára szilárdan jegyeztetett. Baltacimmagban nem változtak az üzleti viszonyok, jobb minőségű árut nem igen kínálnak. Viktória borsó. A szilárd irányzat e héten is fenntartotta magát és nagyobb vételkedv mellett ára drágábban zárult. Köles iránt nem mutatkozott nagy érdeklődés. Tatárka. A kínálat megfelelő, a vevők nagy része azonban tartózkodott a vételtől. Kendermag elhanyagolt. Cirokban teljesen üzlettelen. Ára hanyatlott. Mák. A készletek teljesen fogytán vannak s a forgalomba hozott áruért jó árakat fizetnek. Babban igen keves üzlet volt, néhány tétel olcsóbb árak mellett kelt el. Lencse. Az üzlet e héten valamivel élénkebb volt és a külföldi piacokon úgy közel, mint későbbi szállításra nagyobb üzlet is jött létre.

Árak nyersáruért 100 kg.-kint budapesti paritásban:

Bab, fehér	500,000—520,000 K.
Bab, tarka	450,000—480,000 "
Baltacimmag	560,000—620,000 "
Borsó, viktoría	480,000—540,000 "
Búkköny, tavaszi	310,000—330,000 "
Cirokmag	180,000—200,000 "
Csibehur	300,000—320,000 "
Csillagfürt	300,000—320,000 "
Fehérherce	5.500,000—6.200,000 "
Kendermag	650,000—700,000 "
Köles, fehér	340,000—360,000 "
Köles, szürke	290,000—300,000 "
Kölespaprika	300,000—320,000 "
Lencse, kisszemű	450,000—600,000 "
Lencse, nagyszemű	750,000—900,000 "
Lóbab	280,000—320,000 "
Lőheremag, nyers, nagyaránkás, nem tisztítható	2.500,000—2.900,000 "
Lőheremag, nyers, nagyaránkás, tisztítható	2.900,000—3.200,000 "
Lőheremag, nagyaránkamentes	3.300,000—3.700,000 "
Lőheremag, fehér ólomzárólt	4.500,000—4.700,000 "
Lőheremag, vörös ólomzárólt	4.300,000—4.500,000 "
Lucernamag, nyers nagyaránkás, nem tisztítható	2.400,000—2.600,000 "
Lucernamag, nyers, nagyaránkás, tisztítható	2.600,000—2.700,000 "
Lucernamag, nagyaránkamentes	2.700,000—2.900,000 "
Lucernamag, fehér ólomzárólt	3.700,000—3.900,000 "
Lucernamag, vörös ólomzárólt	3.500,000—3.700,000 "
Mák	1.850,000—1.900,000 "
Muharmag	280,000—300,000 "
Napraforgó	380,000—420,000 "
Nyulzapuka	2.400,000—2.800,000 "
Tatárka	340,000—350,000 K.

Budapesti vágómarhavasár. 1924. évi november hó 27-én. Felhajtás 518 drb magyar nagy vágómarha. A kis felhajtás ellenére az irányzat rendkívül vontatott volt. Az árak a legtöbb esetben változatlanok maradtak. Eladatlannal visszamaradt 53 drb nagy marha. Következő árakat jegyezték: Bika,

FORDSON-TRAKTOROK, OLIVER-EKEK, FORD-AUTOK
ANTAL JÁNOS és TÁRSA LINCOLN-FORD-FORDSON autorizált képviselője **Kaposvár, Fő-utca 22. szám**
szállításra kaphatók: 1478

jobb minőségű 15,000—19,000, kivételesen 19,500—20,000, bika, silányabb minőségű 9500—14,500, tarka hizott ökrök, jobb minőségű 17,500—20,000, kivételesen 20,500—21,000, középminőségű 12,500—17,000, alárendelt minőségű 7500—12,000, magyar tehén 9000—18,000, kivételesen 18,500, tarka tehén 7500—18,000, kivételesen 18,500—19,000, bivaly 8500—11,500, növendék 9000—14,000, kicsontozni való 5000—7000 K.

Budapesti szarómarhavásár. 1924. november 25. Felhajtás: 120 drb élő belföldi szarómarborjú. A vásár irányzata lanya volt, az árak kg.-kint 1000—1500 K.-val csökkentek. Eladatlanul visszamaradt: 1 drb. Jegyzett árak: Élő borjú: Belföldi szaró: I. rendű 22,000—23,000, kivételesen 24,500, II. rendű 20,000—21,000 K. kg.-kint.

Tenyészállatok és jármosok. (Magyar Mezőgazdák Állattérkeztető Részvénytársasága jelentése.) 1924. nov. 25. Importált fehér erdélyi jármosok: 19,000—23,000, I. rendű fehér belföldi jármosok: 18,000—21,000, I. rendű tarka belföldi jármosok: 15,000—19,000, friss fejű tehén 18,000—21,000, 1 1/2 éves üszök 15,000—17,000, 1 1/2 éves tinók 13,000—16,000 K.

Budapesti sertésvásár. (Magyar Mezőgazdák Szövetkezete Sertéstelepekének jelentése.) A ferencvárosi nyílt és zárt vásáron a csütörtöki felhajtás 2230 darab volt. Árak a következők: prima urasági 28,500—29,000, prima szedett 27,000—28,000, közep 27,000—28,000, könnyű 26,000—28,000 K. A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete bizományi hízalásra sertéseket elfogad.

Budapesti lóvásár. Nov. 27-én tartott heti lóvásár forgalma lanya. Felhajtott I. oszt. 10 897 drb. Eladatott 282 darab. Eladatlan maradt 615 darab. Árak: Jobb minőségű hátsó csikó 550,000—1,500,000, igás kocsió nehéz 4,500,000—11,000,000, igás kocsió, könnyű 4,000,000—9,000,000, számar 1,000,000, öszvér 900,000—1,300,000, alárendelt minőségű lovak 425,000—4,000,000, vágólovak 500,000—3,500,000 K. Vidéki vágóra vásároltak 44 darabot.

Soproni sertésvásár. (Soproni Állattérkeztető R.-T. jelentése.) 1924. november 26-iki sertésvásár jelentése. Összes felhajtás 310 drb sertés. Belföldre eladva 252 drb. Eladatlan maradt 58 drb. Hizott sertés 24,000—28,000—33,000 K. Süldős sertés 18,000—22,000 23,000 korona. Tenyészsertés 500,000—1,800,000 K. Malac 100,000—200,000 K.

Wieni vágómarhavásár. (A Magyar Mezőgazdák Állattérkeztető Részvénytársasága jelentése.) A f. hó 24-iki hétfői fővásár felhajtása 2762 drb volt. Irányzat lanya, bikák ára 2000, egyéb minőségek 1000—1500 koronával oleobbak. Jegyzések: Ökör, extrém 21,400—24,000, I. rendű 16,500—20,000, II. rendű 14,000—15,500, III. rendű 11,500—13,500, bika, extrém 17,000—18,000, I. rendű 15,500—16,500, II. rendű 14,000—15,000, III. rendű 13,000—14,000, kicsontozni való 7000—11,000, tehén, extrém 17,500—20,000, I. rendű 15,000—16,500, II. rendű 12,000—13,000, III. rendű 9,000—11,000 K. A f. hó 27-iki csütörtöki pótvásár felhajtása 708 drb volt. Vásár üzletelen, árak 500 K.-val csökkentek.

Wieni sertésvásár. (Magyar Mezőgazdák Állattérkeztető R.-T. jelentése.) A folyó hó 25-iki keddi fővásár felhajtása 9980 darab volt. Irányzat úgy zsir-, mint hussértésben rendkívül lanya, jegyzések: I. r. zsirsértés 23,500—24,500, kivételesen 25,000, közep zsirsértés 22,500—24,000, szedett zsirsértés 21,000—24,000, hussértés 16,000—22,000 K. A folyó hó 27-iki csütörtöki pótvásár felhajtása 1712 darab volt. Irányzat csendes, árak változatlanok.

Csehországi állattárak. (Magyar Mezőgazdák Állattérkeztető R.-T. jelentése.) Marhafelhajtás 1486 darab, sertésfelhajtás 2989 darab volt. Vonatott irányzat mellett jegyzések a következők: ökör I. r. 9—11, II. r. 7—9, bika I. r. 7—8,80, II. r. 5—6,75, tehén I. r. 5—8,75, II. r. 4—5, borjú 7—8,50, hussértés 8,75—11, hussértés 8,75—11, zsirsértés 13—13,80, zsirsértés (öreg) 12,50 cK.

Tej és tejtermékek. Árak a budapesti piacon: Teljes tej literje 5600—5800, tejszínhab literje 42,000—55,000, tejföl literje 22,000—25,000, vaj kg.-ja 65,000—90,000, nagyban 60,000—70,000, tehéntúró 14,000—20,000, juhtúró 36,000—46,000, ementáli sajt kg.-ja kicsinyben 75,000—100,000, nagyban 65,000—75,000, grói sajt kg.-ja kicsinyben 60,000—76,000, nagyban 45,000—55,000, trappista sajt kg.-ja kicsinyben 45,000—50,000, nagyban 34,000—38,000 K.

Baromfi és tojás. Árak a budapesti piacon kicsinyben: Csirke párja 44,000—100,000, tyúk párja 70,000—140,000, hizott ruca kg.-ja 34,000—38,000, hizott lud kg.-ja 38,000—40,000, libamáj kg.-ja 80,000—135,000, ludzsir kg.-ja 55,000—56,000, tojás darabja 1700—2400 K.

Budapesti halpiac. Árak kg.-kint: Ponty Ia kicsinyben 45,000—50,000, nagyban 28,000—40,000, ponty IIa kicsinyben 30,000—40,000, nagyban 17,000—28,000 K.

Zöldseg és gyümölcs. Árak kilogrammonként a budapesti piacon: Sárgarépa 2500—4000, petrezselyem 3500—6000, zeller 4000—7000, kalarábé 3000—4000, vöröshagyma 2400—3600, fokhagyma 24,000—36,000, cékla 2000—6000, fejeskáposzta 1600—3000, kelkáposzta 2000—5000, rózsaburgonya kicsinyben kg.-kint 2800—3400, nagyban 2400, fehérburgonya kicsinyben 2000—2600, nagyban 1600, zöldpaprika 8000—9000, tök 2000—2500, karniól 7000—20,000, torma 12,000—32,000, sóska 6000—8000, spenót 6000—8000, champingomba 130,000—150,000, alma 5000—18,000, birsalma 7000—18,000, körte 12,000, szőlő 20,000—50,000, dió 14,000—28,000, gesztenye 7000—16,000 K.

Egy aranykorona értéke ma a dollár hivatalos jegyzésének pénzárnyalóján számítva 1508 1/2 papirkorona.

SZERKESZTŐI UZENETEK.

W. M. Szed. Gleditsia-magot be lehet szerezni Keiner Reszónél Gödöllőn. Árjegyzéke szerint 1 kg. ára 32,000 K., ilyen nagyobb rendelésnél azonban árkedvezményt nyújt. **M. G.**

K. I. Mád. 1. Az alaki képzettség hiánya alól felmentett gazdatiszt a gazdatiszti törvény 25. §-ban (1900. évi XXVII. t.-c.) meghatározott gazdaságokban is gazdatiszti teendőket láthat el, melyekre vonatkozólag egyébként a törvény ugy intézkedik, hogy azokon csak okleveles gazdatiszt alkalmazható. 2. Az alaki képesítés hiánya alól felmentett gazdatiszt minden birtokon (hitbizományi, községi, egyházi, alapítványi stb.) alkalmazható, akár csak az okleveles gazdatiszt. 3. Az okleveles jelző nélkül minden gazdatiszti cím használatára jogosult. **F. Z.**

F. F. G. Rásony. Múltotassék kiadóhivatalunknál **Kerpely Kálmán**: „A műtrágyák helyes alkalmazása” című füzetet (ára bérmentes küldéssel 10,000 korona) megrendelni, mely részletes felvilágosítást nyújt a burgonya és a kukorica műtrágyázásáról. A „Szerkesztői üzenetek”-nek rendelkezésre álló hely, sajnos, sokkal kisebb, semhogy abban kimerítő választ adhatnánk.

W. G. Pusztá-Nagytermés. Kérdésközlésünkre azt a választ kaptuk, hogy sem a budapesti, sem a vidéki malmaink közül egy sincsen berendezve pohánkahatolásra. Vas megyében is érdeklődtünk s onnan azt a választ kaptuk, hogy talán **Bekes Jenő** esztróneki (u. p. Szentgotthárd) molnár rendelkezik a szükséges felszereléssel. **D.**

U. Cs. Gy. Kőncsög. Köszönettel vettük szives értesítését, hogy egyéves fehér somkőből (Hubam here) 3 q sajttermésű eladó magja van, amiről a nálunk e mag iránt eddig érdeklődött gazdákat értesítettük, de amit ez uton is nyilvánosságra hozunk. Ami pedig a kéreztett árt illeti, azt ajánlanok, méltotassék aziránti felvilágosítást valamely nagymagkereskedő cégünkkel érintkezésbe lépni. **Szerk.**

CIPROK ÉS BAKANCSOK

legolcsóbb gyári árban.
Sárga, zsiros tehénbőrbakancs (kipróbált tartós minőség) mezei és ipari munkások részére, párja **K 155.000, 175.000, 195.000**
Férfi sárga strapacipő, amerikai forma, párja **K 225.000, 265.000**
Férfi és női I. a box, magas, párja **K 250.000, 275.000**
Férfi sárga és fekete puhaszőrű strapacipő, párja **K 450.000**
Vízszellőzőknak áruvegdmény. Postai megrendelést pontosan eszközöl. 1501
KISS M. cipőnagykereskedő Budapest, VII., Hiksa-utca 13. (Donágy-u. sarok, New-York palotánál)

Megvételre keresünk uradalmi malacokat

páronkint 20—40 kgr. súlyban. Ajánlatokat darabszám, páronkinti súly és ár megjelölésével kér: **Pusztamizsei gazdaság, posta Jásztelek. 1702**

AJKAI KÖSZÉNBÁNYA R.-T. 1704
BUDAPEST, V., ORSZÁGHÁZ-TÉR 4.
Telefon: 168-53 Sürgőnycim: Ajkszen

Világszabadalom!
Forró nyárban sem Kell jég,
ha húst, tejet, tojást, sört stb.
Önműködő A-S géppel hűt
mely ily bámulatosan egyszerű:
Nincs kezelés! Nincs utántöltés!
Egyedürlítés:
Gellért Ignác és Társa Budapest, V., Koháry-u. 4. Telefon: 12-91 Wien, III., Kegelsasse 27.

Gyermekének legnagyobb örömet avval szerzi, ha fényképezőgépet vesz,
mert a fényképezés nevel, szórakoztat, a művészi hajlamot felébresztli és fejleszti, a természetet megkedveltetli. Ajánljuk továbbá családi mozgóképeket, mely a legsebb otthoni szórakozást nyújtja.
Ujdonság! Amatőr moszfelvevőgép, mellyel bárki, bárhol rendez mozgófilmet mozgófelvételt készíthet a szótthon levettéhet. Egyszerű kezelés, hiba kizárva. **Tessék ajánlatot kérni.**
HATSCHEK ÉS FARKAS BUDAPEST
IV., Károly-körút 26/K 1498 VI., Andrásy-ut 31/K

Ulrich B. J. Budapest VI., Vilmos császár-ut 31.
Telefon: 126-07, 126-08, 126-09, 126-10 és 126-11.
Telefon: Interurbán 68-17.
Nagy raktárt tart mezőgazdasági, ipari és bármely más célra kitűnő szerkezetű centrifugál és magasnyomású turbina-SZIVATTYUKBAN
magas hatásfokkal, villamos- és gépüzemre.
Öntözberendezések részére SZIVATTYUMŰVEKET
szabadalm. speciális szerkezettel, nagy szállítóképességgel
Mélyfúrású csökek részére Bármilyen szivattyú-szerkezetet kézi, gépi vagy járgányos meghajtásra ácsott kutak részére.
Állandóan raktáron vannak:
kézi- és lófogatu tűzifecskendők, furócsövek, forrcsövek és lokomobilcsövek kovácsolt- és öntöttvas vízvezetéki csövek.
Nagy raktár
fürdő-, klozett- és mosdóberendezésekben
sárgaréz-, fém- vagy vasfém vízvezetéki, gőszerelevényekben, öntöttvas lefolyó, drainage-kőanyag- és ólomcsövekben.
Selejtes kovácsoltvascsövek kerítések és védőkorlátok részére.
1493

Saborsky Ede és Társa Budapest—Wien
szarvasmarha-, sertés-, borjú- és juhbizományosok
IRODAK: Sertésváros, telefon: József 18-80 Marhaváros, telefon: József 18-80
Sárospatak lakásának telefonzáma: József 44-17
WIEN IRODA: III., St. Marx. Telefon (Interurbán): 22-81
Küldemények címzése: **Budapest-Marhavásártér Budapest-Sertésváros** Wien, St. Marx Budapest-Sertésváros
DLITALAN VÁSÁRI JELENTÉSEK 1028

F&S GOLYÓSCSAPÁGYAK
VECSEY JENŐ OKL. GÉPÉSZMÉRNÖK Sürgőnycim: VECSEYÉK.
Telefonok J. 39-02, 51-99
BUDAPEST, VIII. KERÜLET, KISSTÁCIÓ-UTCA 11. SZÁM

Szür
valódi erdélyi műposztóból világos szürke v. sötétszürke színben:

Gazdasági szür: esővédő 820.000 K.
csuklyával

Kocsis-szür, piros, kék, fekete, zöldszínű kézi himzéssel 1,100.000 K.
és a dus kézi himzéssel 200.000 K.

fehér kocsis-szür 1,400.000 K.

Kocsis esőköpeny
fekete vízmentes gummszövetből kámrával 550.000 K.

Inas- és vadászöltöny
szürke posztóból, zöld gallér és kézelővel, nadrágon lampaszal, sacco szabás 1,100.000 K.
blouse szabás 1,000.000 K.

Igáslópokróc (montan)
szürke színben, kék csikkal 264.000 K.
Szalmaszák 55.000 és 80.000 K.
Kocsiskalap, kesztyű, kocsitakarók.

Igás és parádás lótakaró, lópokróc árúval választékban. Kérjen ingyen és bérmentve árjegyzéket.

Zsinóros kocsisdolmány
fekete zsinórozással, nikkell-gombokkal, szürke posztóból 1,100.000 K.
színes posztóból 1,600.000 K.

Atillaöltöny, fekete, lapos zsinórozással, nikkell-oliva- és rózsával szürke posztóból 1,050.000 K.
kék posztóból 1,050.000 K.

Diszdolmányöltöny
fekete zsinórozással és sujtással, nikkell-gombokkal, sötétkék, buzavirágkék, szürke, bordó-vörös, sötétzöld színű posztóból.

Rövidkocsisbunda
fekete zsinórozással, nikkell-gombokkal, fehérr bárányszőrrel, fekete prémézással szürke posztóból 1,700.000 K.
színes posztóból 1,980.000 K.

Hosszu kocsisbunda
fekete zsinórozással, külön posztóból, nikkell-gombokkal, végig fehér bárányszőrrel, fekete prémézással 2,400.000 K-tól

Gulmann & Társa
RÁKÓCZI ÚT 16

Évek óta kitünően bevált, impregnált Nehéz Téli Lópokrócokat
5 kg. darabonkinti súlyban, **tiszta kenderanyagból szállít az Ujgalambosi kenderkikészítő- és pokrócgyár, Ráczalmás, Fejér m.**
Pokrócaink a hasonló minőségű gyapjupokrócnál 50%-kal olcsóbbak. 1901

Gőzekekötél
elismert legjobb minőségben kapható:
HEGEDŰS JÓZSEF okl. gépészmérnök
Budapest, IV., Papnövelde-utca 1. sz.
TEL.: 1.154-04 és 1.70-97 1125 SÖRÖNYCIM: HEHEMON

Szőlőoltványok! Szőlővesszők!
(A Földművelésügyi Miniszter által engedélyezett saját telepeimről.) Külön bor- és eseménycsajtokban, 500, 1000 és tavaszi szállításra azonnal megrendelhető:
SZABÓ GYULA szőlő- és borforgalmi irodájánál, **GYÖNGYÖS, Fő-tér.** 1528

„Westfalia“ tejseparatorok
mindennemű tejjgazdasági eszközök, tej-, vaj- és sajt-készítő telepek berendezése legelőnyösebben
STANGA JÓZSEF tejjgazdasági, gépkereskedelmi és műszaki vállalatánál vásárolhatók. Iroda és raktár: **Budapest, IX., Ráday-u. 26/K.** Telefon: J. 25-73

SCHILLINGER MIKSA
Zsák és ponyva
kereskedés és kölcsönzés
Budapest, V., Rudolf-rakpart 7. sz.

Uradalmi tejeiket
január 1-től évi kötésre, magas kaució mellett, vásárol a **Tejértékesítő Részvénytársaság, Budapest, VIII., Őriás-utca 38.** Telefonszám: József 2-69. 1699

GŐZEKE - részleteket mindenféle gyártmányú gőzekéhez készít és szállít precíz kivitelben, **acélfogaskereket, fémsapágákat, tűszekrényeket, ekevasakat stb. SÖDRONYKÖTELEKET**
SZILÁGYI és DISKANT gépgyára, **MISKOLCON.** 1036

GAZDASÁGOK FIGYELMÉBE!
Tárcsásboronák, 8-10-es ekék
Losonci Gazdasági Gépgyár gyártm. **vetőgép** tolokerekes és kanalas rendszerűek, míg a készlet tart, igen olcsón kaphatók. 778
Kérjen árajánlatot!
SATURNUS Műszaki és Gépkereskedelmi Részvénytársaság, Budapest, V., Rudolf-tér 11. sz.

CEMENTIPARI GÉPEK ÉS FORMÁK
SZÁNTÓ és BECK
MÉRNÖK GÉPGYÁRÁBAN
BUDAPEST, X., GYÖMRŐI-UT 76-78. SZ.
Telefon: József 50-88, József 90-34 1148
Kérjen árajánlatot

Mélyfurásu ártézi kutakat
gazdasági vízvezetékkel, szivattyutelepeket épít, talajkutatókat végez
FEJES BERTALAN gépgyár mélyfurási osztálya, **SZÉKESFEHÉRVAR** 932

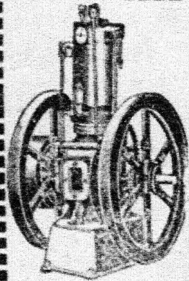
Vetőgépek, acélekék és egyéb mezőgazdasági gépek
legtökéletesebb kivitelben **WEISS MANFRÉD R.-T.** vezérképviselőségénél
„PYRAMIS“ Magyar Földbirtokosok és Földbérlok Kereskedelmi Részvénytársasága
Telefon: 65-49 és 65-50. Budapest, VI., Teréz-körut 26. Sürgönycim: „Pyramis“
Osztályai: Műszaki, gabona-, liszt-, takarmány- és gyapjuesztályok. Vetőmagtisztítóüzem. Bankosztály. Részvénytőke 1-6 milliárd

DURAY és KELEMEN
 TERMÉNYKERESKEDELMI R.-T.
 BUDAPEST, VI., GYAR-UTCA 38.
 TELEFON: 199-88 Távirteleim: Tandus

Vásárolunk garantált 42-44 kg.-os fajsúlyú ó- vagy új-zabot
Gabonaneműk legjobb tőzsdei értékesítését vagy beszerzését vállaljuk. 1521 Pontos, megbízható kiszolgálás.

Földbirtokosok, nagybérlők, esetleg uradalmi tisztek gyermekeinek elemi és polgári oktatását garancia és utólagos díjazás ellenében vállal 10 éves gyakorlattal bíró B-listás tanítónő. Cim: **Iké Saághy Eta, Tömörkény**, Csongrád megye. 1695

Takarmánykamrák meghajtására
 ajánljuk hírneves

„**Rekord**” **benzin- és szivógázmotorjainkat**
 melyek 3 lóerőtől 12 lóerő nagyságig készülnek. Motorjaink üzemeltetése bámulatosan csekély, viszont sok pénzt takarít meg munkabéren és a takarmány tökéletes előkészítésével. — Árjainkkal és ismertetésseivel készséggel szolgálunk. 5092

FEHÉR MIKLÓS GÉPGYÁR RÉSZV. TÁRSASÁG, Budapest, V., Váci-ut 80.

Hungária-drótfonatok
 a legolcsóbbak és legtekintélyesebbek. 1554

Egyedüli gyártója:
HAIDERKER SÁNDOR
 sodrony-, szövet-, fonat- és kertégyára
Budapest, VIII., Üllői-ut 48/5.
 Fiók: Budán, II., Fő-utca 59.
 Irjgyököt leges és kéremleve.
 Kátrányozott tűskés-drót alkalmi áron.

Rozsdásodás ellen

Eladók
 gyárilag javított, kifogástalan üzemképes állapotban levő kétgéprendszerű

Gőzekekészletek:

- 24 HP Kemna 13 éves
- 20 HP Fowler 12 éves
- 20 HP Ganz 6 éves
- 16 HP Fowler 14 éves

Billenőekék sekély- és mélyszántáshoz, 4-10 vassal. **Új vízfordóajtók, Gőzboronák, Fowler-félék** 7 m. munkaszélességgel. **Gőzekegrubberek, Fowler-félék** 5 m. munkaszélességgel. **Rigolékék** 1-2 vasúak.

Erdélyi Márk Gépgyár
 Budapest, VI., Lehel-utca 10. sz.
 Telefon: 191-17, 194-35
 Sürgőnyeim: Gőzeke Budapest

Steiner Ignác

gabona- és terménybizományi üzlete

Budapest, V., Béla-u. 3.

Alapítási év: 1886. Sürgőnycim: **GABSTEINER** Telefon: 31-29

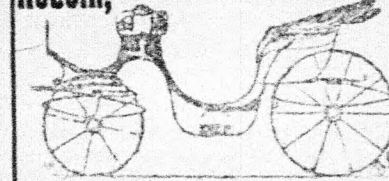
Vásárol: közvetlenül termelőktől a legjobb árakon és feltételek mellett mindennemű gazdasági terményt, gabonát, vetemény-, takarmány- és olajmagvakat, hüvelyeseket, szőlő- és magtakarmányt, gyapjút.

Elad: a legelőnyösebben mindenfajta nemesített eredeti külföldi vetőmagvat, takarmánylisztet és korpát, zsákot, műtrágyát, gazdaság: gépeket. 1874

Specialitás: **Olajpogácsaszett.**

Kivánságra állandóan díjtalanul megküldi megbízható részletes üzleti jelentéseit és mindenben készséggel szolgál felvilágosítással.

Kocsik, gummikerekek, lószerszámok, nyergek

az elismert kiváló minőségűekben, legolcsóbban beszerezhetők

Egyedüli elárúító hely:

Waltzner Rózsó cég, Budapest, VII., Akácfa-utca 23 gyártó-lepén 1208

A beltenyésztés elkerülése végett

eladó:
 1 darab import belga,
 1 darab angol telivér (Kincsem—Hazafi-ivadék) és
 1 darab angol félvér tenyészmén,
 mindhárom tenyészizgalommal ellátva. 1707
Somogyapáti gazdaság, posta, vasut: Szigetvár.

Lótartók! Lószerszámot, pokrócot, nyergeket szállítunk bármilyen mennyiségben!

Igás, párja --- 1,700.000 K-tól
 Parádés, párja 4,000.000 K-tól
 Nyergek, drb.-ja 2,000.000 K-tól
 Mindennemű árunk 1. rendű.

KOLHÁNYI TESTVÉREK
 szijgyártók és nyergesek
 Budapest, IX., Vio'a-utca 48. szám
 Hívótelefon: József 53-09 798

SCHLESINGER ALAJOS, BUDAPEST

csőnagykereskedő

Telefon: 26-60, 71-60 V., VÁCI-UT 32. SZÁM

Állandóan nagy mennyiségben készleten:
 mindenfajta kovácsolt- és öntöttvascső,
 összekötő idomok,
 összes gőz- és vízvezetéki cikkek,
 armaturák, tolattyúk stb.

ALLATOK

A pusztaszentmihályi gazdaság amerikai tenyésztéséből 10-12 db félvér ringott és 1 db félvér csikó mint szemfelelték eladók. Érdeklődők forduljanak fenti gazdaság Főintézőségéhez, u. p. Enying. 11375

Nagy oklevéllel kitüntetve a XXXI. és XXXII. Orsz. Tenyészállattaláltsáson

Elsőrendű eredeti bonghádi TEHENEKET

hasasokat, borjúkat és tenyésző kákat kényes jűben, amely messzire ismert állatok

FUCHS LAJOS tenyész- és kereskedő UJPEST, István-tér 10. Szigonytelep

Fuchs Lajos. Telefon: 130-19

VEGYESEK

Utak feltöltésére vagy építéséhez pontosan 15-20 vagon mennyiségű szállítás bevezetésére, elsőrendű, száraz és tisztított szeszszertment mennyiségű szénalutakat bármely állomásra ingyen, a vasúti szállítási díj és eszközök bevétele ellenében. Cím: Mittelmann Géza, Budapest, VIII., Aggtelek-utca 2/a, I. em. 10719

Asványi szarvasok kereskedő, bőrt, rövid idűre. Ajánlatot bérösszeg feltüntetésevel kéri. Uradalom, Almód, Bihar m. 11241

Nagyobb szarvasok kereskedő, bőrt, rövid idűre. Ajánlatot bérösszeg feltüntetésevel kéri. Uradalom, Almód, Bihar m. 11241

560 holdas Szolnokmegyei Köttelek közsgé mellett fekvő birtokhoz fellelő társaságok, ki a gazdaságot vezető igazgatóhatalny felétek átvevőéhez négyezer millió székesség. Érdeklődni Szolnokmegyei Községi Hivatalnál. 11359

Motorját, szarvasok kereskedő, bőrt, rövid idűre. Ajánlatot bérösszeg feltüntetésevel kéri. Uradalom, Almód, Bihar m. 11241

Jelzálogkölcseont ingatlalokra legelőseben köztudott Ingatlanértékesítő Budapest, Teréz-körút 3. Telefon 138-74. 11427

ALLATI BŐRÖKET KIKÉSZIT

bérmunkában, vagy felesben (szörnyével is), esetleg megvesz

GÁL MIHÁLY BÖRGYÁRA Városliget utca 42. sz. telefon 130-87

BUDAPEST VI. LAZAR-UTCA 16. (Cserésszék mellett) Telefon interurbán 130-87

Törött géprészek, reped, kintart ka-Ánk elektromos hegesztése

Lakos és Székely gépgyár, Budapest, VI. Béke-tér 3. Új berendezések gyártása és hegesztő-óktatóműhely

Lakos és Székely gépgyár, Budapest, VI. Béke-tér 3. Új berendezések gyártása és hegesztő-óktatóműhely

Lakos és Székely gépgyár, Budapest, VI. Béke-tér 3. Új berendezések gyártása és hegesztő-óktatóműhely

Lakos és Székely gépgyár, Budapest, VI. Béke-tér 3. Új berendezések gyártása és hegesztő-óktatóműhely

ELADÁS

Dynamókat raktárról szon-szállítunk. Dynamók javítását gyorsan és jutányosan vég-azók. Titán Elektromeggyár R-T. Budapest, VI. Ló-portár-utca 11., Lehal-tér mellett. 11071

Casali-tegerimerzsoldókat eróhájtásra. Hofner-Schrautz-gyártmány, koveset használtak kintó karban, óriási munkatelejesít-ménnyel, ajánl: Braun és Ür-ményi, Budapest, Országház-tér 10. 11149

Szénapréseket kézi-és eró-ujakat és koveset használtak renoválva, elad: Braun és Ür-ményi, Budapest, Országház-tér 10. 11149

Kukoricaszártépeket koveset használt jó gyártm-nyokkal, ajánl: Braun és Ür-ményi, Budapest, Országház-tér 10. 11149

Purifikátor kombinált eró-és felté-gép, ugyezinté közbéltető hűrefűtő, használt, ázánkép-es karban, kapható: Braun és Ür-ményi, Budapest, Országház-tér 10. 11149

Ekealkatrészeket novezo-szántóvasakat, kormánytome-zeket, talpakat, bármely gyártmányú ekekhöz, szállít: Braun és Ür-ményi, Budapest, Országház-tér 10. 11152

Jindrich-daráját VI. szá-mut, újat, gyári áron alul, ajánl: Braun és Ür-ményi, Budapest, Országház-tér 10. 11150

Eladnám, oostlog feltűze-téssel elcsereplőm jó motorkéssel, két géprend-sezt, teljesen úszánkép-es gőzke garnitúrát. Bér-gazdaság, Bana, Komárom megye. 11210

Járgányokat, szerszka-zenákat, vágókat renoválva, féláron ajánl Braun és Ür-ményi, Budapest, Országház-tér 10. 11151

Eladó MacLaren 100 lóerős ekevel, kintó karban. Most ázánkép-es megkintó, Bóhm, Budapest, VIII., Józ-sef-utca 17. 11242

Szánkotalpnak alkalmas 15 évvel, kintó karban. Most ázánkép-es megkintó, Bóhm, Budapest, VIII., Józ-sef-utca 17. 11242

Egy C. VI. rendszerű vasúti kintó Miskolc-bánra-vevő vasútonál mentő teljes felszereléssel eladó. Bővebbet gróf Serényi Ödön uradalmi intézőség, Hosszú-rév, u. n. Vadas, Borsod megye. 11355

Tengerimerzsoldó géprepre-Schrautz gyártmány, eladó. Felsőrányai gazdaság, posta: Taksony. 11357

Ócskavas kb. 2000 vagon, eladó. Uradalom Dunastetten. 11377

Eladó egy 10-es Máv. gépgyárból való gőzvep-lőgép, székrennyel és teljes felszereléssel, ára 220 q buza és egy szállítható meghámle-g, ára 15 q buza. Keresek megvételre egy 15 markos sárga dorus vagy sárga, 3-4 éves arabs származású oskót. Svasics Gyula, halatos-ederesi gazdasága. 11379

Önkéntes ázánkép-es gazdas-ági, 60 és holt felszerelési tárgyak és pedig lovak, rókák, szarvasok, sertések, gőzke, szerszámok, kocsik, egy kintó Hofner-Schrautz kintórendszerű gőz-ek-garnitúra két db nyelvas cséplőszékrennyel, egy három-járatú malom, takarmányrépa december 1-én 7 órai kezdé-tel Boglár Lajos mezőgaz-daságában elárvereztet-nek. Vasúti megálló Kun-szenimátoni országúti sárá, melytől a major ötven lépésre van. 11397

Eladó fajalmák, kb. 100 mázas, elsőrendű minőségű és fajú anyag. Ujhelyi Kornél, Vinka, Szat-már m. 11432

Kocsit mielőtt vásárolna te-kintó meg raká-raikat, hol minden fajtájú városi és vidéki kocsit, lézorszámtól legjobb kivitel-ben legelősebb árban kaphat-Budapest, Kocsiraktár, József-körút 26. 1223

Eladó széna! Tíz vagon takarmányozási cé-lokra alkalmas hanyiszóna ab vasúttállomás, eladó. Felvilá-gosítást ad „Gazdakör”. Acsalag, Sopron m. 11424

Takarmány nagyobb meny-iségben 50 darab marha teleltetésére eladó kábi határban, hely-ben megvételendő. Bővebbet dr. Izsa Pálné, Békés. 11428

185 holdas birtok „iadó prima szántó, 10dbi legelő, erdő, halozásos uradlak, 10db melléképületekkel. Ára hold-éenként 15 millió. Szükség-es tőke 1000 millió, többi pégy év alatti fizetendő. Elő-holt-felszerelés, vetés kifőn meg állapodás tárgyát képezik. Bővebbet Pongrácz birtok-értékesítőnél, Budapest, Teréz-körút 3. 11425

Ló-és tehénutartók figyelmébe. Eladó adománya új ház, azonnal beköltözhető 3 szo-bás lakással és ószes mel-ékelységekkel, betonos istállóval, 27 állással, hidór-leggel, tehénok részére villa-mos világotással. Telefon: 82-78, 81-25, 98-03. 11429

Fowler, komplett, k fogásis-géppel, lan, használt gőzke részeltűzéstére is eladó. Meg-keresés-k Ráth gazdaság, Dombiratos. 11430

Eladó halászet miatt sür-gősen 25 HP, eredeti gyári magánjólé, petróleum-és szénmotorkéssel, 54 edes cséplővel, ára 380 mázas buza. Miskolcban, Nagykőr. 11432

Urhintók, nyitott, csukott, szerszám, gyapjú-és gumá-táskák, nyereg, mind ková-saló használt, eladó. Buda-pest, Haros-u. 57., telefon: 3. 2-60 101g, vagy 2-61g. 11431

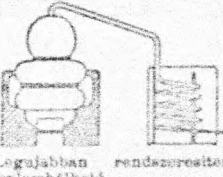
40 HP szántómotor-aktor, 5-résű ekevel, jutányosan eladó, használt gépekkel bevezetők. A szarvasi motorkereskedő-nyen részvevő 8 különböző motorkéssel 11 órai díjat nyerte. 8 HP Robey-gyárt-mányú gőzveplővel, 140 q buzárt eladó, fide-ára vétel-ken, fide-ára vétel-1-g fizetendő. 8 HP Máv. 10 ló-g-kecs lokomobill jutányosan eladó. 55" Shuttleworth cséplőszékrennyel gyűrésap-ágyakkal jutányosan eladó. Kolosvár és Pinter, Buda-pest, Rákóczi-tér 3. I. 10. 11433

16 HP Heucke tühevitős 1030 gőzkekezeslet teljesen úszánkép-es álla-poiban, 1 db 6 vasú anti-balanca-bilensékével, 1 db lakébód val, 2 db vizes-ljitta, 1 db vízszivattyu-val, 2 db amerikanerrel stb., új sodronykötelekkel olcsón eladó. Érdeklődéseket „Gőzke 6009” jelűvel Haasenstein és Vogler r-t., Budapest, V., Dorottya-u. 11. továbbít. 11434

Szénát és szalmát préselve vagy lazán, teljes vagonrakományokban szál-t legelősebb napi áron: Bóhm Arnold takarmány-és terménynagykereskedő Budapest VII., Vörösmarty-utca 20. sz. Telefon: József 41-81 806

A JELENKOR LEGJOBB TETŐFEDŐ ANYAGA Eternit PALA CSAK AZ „Eternit” VÉDSZÓVAL JELÖLT LAP VALÓDI. ETERNIT MŰVEK, MÁTSZKEK LAJOS BUDAPEST, ANDRÁSHÉTI R. SZARVAS-VEZES-MÁLY

Hutya-Marek: Állatorvosi belgyógyászat már teljesen kapható! I. kötet ára 154.000 K II. kötet ára 308.000 K Postadíj külön. "Patria" R-T. könyvcsát-lya, Budapest, IX., Üllö-ut 25. szám. (Köztelek)

Legújabban rendezesített leplombálható tisztázó pálinkafőzőüstök 30 literűl 120 literig Állandóan rakítáron. Pálinkafőző-és mo-dosított vörösréből, rézgálic, affla, rókóknor, halatos-és Vermorol-rendszerű szőlőp-rezeszők, kánperezeszők és rézaparm-tesők, továbbá ré-zgálic a legelősebb gyári áron beszereszhetők: Szolnoki Pál rézgárgyár, cégfőnök: Terényi Samu, Budapest, IX., Üllö-ut 19. 7008

GAZDASÁGI NYOMTATVANYOK vállalatunk nyomatványozástályában szerkesztők be. Árjegyzékkel ingyen küldük: "Patria" irod. vállalati és nyomdai r-t., Budapest 2. Üllö-ut 25. K.Á.Á.Á.Á.

VÉTEL Használt kukoricá-tte-gek, amerikai gyártmányúak, lehetnek há-nyosak is, megvételre keres-tenek. Ajánlatokat kér-Polatschek gépraktár, Cegléd. 11353

Autót a legutóbbi típusok-ból venni. Szives értesítést „Autó 11271” jel-ű alatt a kiadóba kérek.

Vennék 7- vagy 8-vasú eke-tesztet gőzkekezeslet, esetleg hlyot elcsereplőnk al-talajúróval felszerelt Ganz-500 4-vasú ekeknél. Szolnoki Cukorgyár R-T. Bér-gazda-ság, Szolnok 4. 11419

Az eszédi uradalom megvél-telre keres egy jókarban levő, szállítható, vagy állandó (bolyhe kötött) birtokelőget. Megkereséseket: Uradalom, Acsalá, Vas megye. 11421

Bármilyen nagyságu birtok-bérbe vagy vételre. Pongrácz, birtokértékesít-ője, Budapest, Teréz-kör-út 3. 11426

Bérbevennék, 500-1000 holdig ter-fedő 60-és holtfelszereléssel, jó minőségű földbirtokot. Ajánlatokat honorálok. Gergely László, Budapest, Práter-u. 33., II. em. 12. 11270

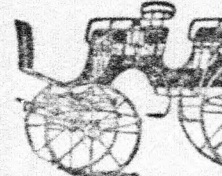
Keresek 500-600 hold jó-és minőségű földet hasznosítási, felszerelési-és vagy egyéb célra. Csak birtokosokkal tárgyalok. Ügynökök kint-va. Hatházy Imre, Kármadaras. 11358

Bérlét, elsőrangú, 1000 bol-das vetésű, szántó-állással, eszédi körülmények miatt bérléssel átvehető. Nem kövevélő hirdetés. Takar-mány leltárúlag. Cím: „11379” alatt a kiadóban. 11379

Budapest közelében 300 m. holdas prima bér-let, mint mentő, vasúti álló-más mellett, 230 q utólag fizetendő buza évi hasznó-bérlést átadó, Dr. Robitzk, Püspöcsaba. 11329

150-300 holdig bérletet keresek épületek-vel, 60-és holtfelszereléssel, lehálirág átvevő. esetleg buzaalappon megvélva telej-donjog fenntartásával, egy-pár év alatti kifizetendő. Ajánlatokat „Szorgalmas gazda 11433” jelűgére a ki-adóba. 11433

Lópokrócok, munkástakarók legelősebban Budas és Hadinál Budapest, IV., Petőf-tér 5. és VII., Dob-utca 59. 1970

Alacittaltott 1892-ben. ZUPKA ANTAI autókészítő-és kocsigyár. Budapest, VIII., Hős-utca 17. sz. Telefon: Józ 48-06 használt kocsikban, Kúcsok javítását, fa-nyerőket, újszaid kárpitosokát juttatás elvértálok. 1923

Szőlőkaró hasított ákákból, nagyobb mennyiségben eladó Fürth Emil, Alsódabas. 1700

„AGROTECHNIKA” MEZŐGAZDASÁGI GÉPTECHNIKAI TANÁCSADÓ ÉS SZABADALMI IRODA

Foglalkozik minden, a modern mezőgazdálkodás műszaki részét illető és technikai természetű feladattal.

Vállalja a következő munkákat: Mezőgazdasági gépek konstrukciója és konstruktív átalakítása magt-nosok és gyárak, valamint enemi műhelyek részére: ilyenmű műhelyrajzok és kalkulációk készítése.

Teljes mezőgazdasági műszaki üzemtervek készítése és keresztvázlete. Mezőgazdasági géptechnikai találmányok szakszerű kidolgozása és sza-badalmi képviselete.

Mezőgazdasági gépek és eszközök felülvizsgálata és karbaheztala szavatosság mellett. Mezőgazdasági üzemek gépészeti és műszaki berendezéseinek jókar-bantartása évi átalányalapon, szavatosság mellett.

Tanácsadás mindennemű mezőgazdasági géptechnikai ügyben. Mezőgazdasági műszaki üzemanyagok vizsgálata és kipróbálása. Mezőgazdasági műszaki üzemek felülvizsgálata, gépkísérletek és pró-bák végzése.

Speciális ág: Motorikus talajművelő eszközök konstrukciója, átalakítása, javítása, felülvizsgálása, kipróbálása, vetele és eladása és tanácsadás ezekben az ügyekben.

Minthogy semminemű gyárban vagy vállalatban nem vagyunk érdekelve, minden munkánkban a gazdaközönség érdekeit abszolút pártat anság-gal és telkiismeretességgel szolgálhatjuk, ami egyedüli célunk! 1923

Irodánk elismert szaktekintély vezetése alatt áll. Cím

„AGROTECHNIKA” Budapest, IX., Erkel-utca 19., I. 2. Telefon: Jó sef 101-87 Irodai órák: hétfő, szerda, péntek d. u. 3-6-ig, vasárnap d. e. 11-1-g

Szuperfoszfátműtrágyát, kálitrágyasót, etatásti célokra alkalmas takarmányesontlisztet (Präcipitat) a legjutányosabb napi áron és kedvező feltételek mellett szállítunk. Gazdák sziveskedjenek árajánlatot kérni! Pátia Mészárosok és Hentesek Csont-feldolgozó és Műtrágyagyára R.-T. Budapest, V. ker., Vilmos-csaszar-ut 22. szám Telefon: 190-01 1018

MEZŐGAZDASÁGI GÉPEK és ESZKÖZÖK
A MAGYAR KIRÁLYI ÁLLAMVASUTAK GÉPGYÁRÁNAK VEZÉRÜGYNÖKSÉGE.
BUDAPEST.

ERDÉLYI MÁRK
 gőz- és motoreke-alkatrészgyár és gőzeke-bérszántó vállalat
Budapest, VI., Lehel-utca 10.
 Telefon: 191-17, 194-35
 Sürgőnyeim: „Gőzeke” Budapest

Vállal BÉRSZÁNTÁST
 legmodernebb, tulhevíto, majdnem teljesen új gőzekkel, vállalja továbbá:
 gőzekekészletek, billenőekék teljes gyári javítását, új tűzszekrények építését, mindenmő kazánmunkákat.

GŐZEKEALKATRÉSZEKET
 szállít minden rendszerű gőzekéhez raktárról, vagy készíti és javít rendelés után.
 Modellek után acélöntést, szürke vagy bronzöntvényt.
 Mint a Delehel-gyár budapesti képviselője. Állandóan raktáron tart és azonnal szállít új **gőzkesodronyköteleket**
 minden méretben, eredeti gyári áron. 1638

Gépszij
 kiváló jó minőségű, minden méretben, varrószijak, kötőszijak, szirony stb.
 a mindenkori legolcsóbb áron **Gál Mihály** gépszijgyár, Budapest, VI., Lázár-u. 16.
 (Üperház mögött) Telefon interurb. 130-87

Földbirtokos és bérlő urak érdekében
alakuló társuláshoz
 részvételket keresünk. Megkereséseket „Reális alakulat 1706” címen a kiadóhivataltba kérünk. 1706

Fejőstehenek, lovak, iás- és hízóökrök, valamint növénydekállatok legdíetikusabb és leggazdaságosabb takarmánya a **selypi melassetakarmány**
 Táplálékérték és melassehordozók garantálva
ajánlunk a minőségű, államilag vegyelemezett **szénsavas meszet.**
„NATURA” ERŐTAKARMÁNYGYÁRI ÉS ÁRUFOGALMI R.-T.
 Budapest, V., Árpád-utca 7. Telefon: 139-16 1555

UJ RÁBA teherautók
REIMAN BUDAPEST, V., Vörösmarty-tér 3.
 TELEFON: 141-08, 148-77 1870

Gyapjulópokrócok
 nagy választékban 1297
MENDLOVITS MÓR R.-T. nagykereskedő cégéni
BUDAPEST, VI., Vilmos-császár-ut 13.

Megvételre keresünk uradalmi malacokat
 20-40 kg. páronkinti súlyban. Ajánlatokat darabszám, páronkinti súly- és ármegjelöléssel kérünk. Közvetítőket díjaztatnak.
Ifj. Bakos Máttyás, Békéscsaba, Munkácsi-utca 12. sz. 1688

PETROLEUMOT istállógőloajat, benzint, gépkocigőloajat, No. síkenőcsőt,
RUDVASAT, patkóvasat, patkószereket és minden egyéb gazdasági vasárat, valamint **műszaki cikkeit** legolcsóbban szállít.
„SATUS” Mezőgazdasági, Műszaki és Árukereskedelmi R.-T., Budapest, VI., Csengeri-u. 26
 Sürgőnyeim: „SATUSER” Telefon: 173-46

Szeszőfőzoberendezések, pálinkafőzőbűstök, likőr-, cagnac- és egyéb szeszipari készülékek, vegyeszeti ipari berendezések saját vagy idegen tervrajz szerint. Alakítások, javítások, ónozások. Autogénhegesztés. 1654
Szemeyei Lajos rézműves ónozó és gépműhelye
 Budapest, IX., Kemete-u. 34.

BIRTOKBÉRELETEK:
 Pest megyében 550 holdas uribérlet 9 szobás urilakkal, malommal. Ugyanígyen birtokhoz Pest megyében 80 kg. bér mellett társ kerestetik. **Sopron megyében** 490 hold állomás mellett tulajdonostól felszerelés nélkül. **Fejér megyében** 500 hold, felszerelés, lakással 11 évre 180 kilóért. **Zala-ban** 500 és 600 hold felszerelés, lakással 11 évre 160 kilóért. **Nógrádban** 835 és 650 hold, 250 hold szántóval, kastállyal 11 évre. **Hajdubán** 126 hold vétele mellett 360 holdas bérlet 4 szobás lakással. **Eladók: Jászszámban** 400 hold rész-6 évre 50 kg. búzáért. **Budapest, IX., Kemete-u. 34.** 1642

Lőtt vad
 minden mennyiségben és legjobban értékesíthető
 Szent István Tápszerművek R.-T.-nél
 Budapest-Kőbánya, X., Maglódi-ut 17. szám
 Telefon: József 59-43 1510 Sürgőnyeim: Istvánvadás Budapest

Eladó tenyészállatok és gazdasági felszerelés.
 Hidegvérű igás és amerikai ügető, v e m h e s tenyész kancák, kocsilovak, csikók, fedezőmének, fiatal bebugatott szőke mangalica tenyészcsokák. (Állatok díjazott tenyészeteimből valók.)
 MÁV. 8-as, legújabb, komplett cséplő-garnitúra, 1 éves. Gépműhely-felszerelés precíziós szerszámgépekkel. Tejgazdasági felszerelések, különféle ekék, Planet lókapák, lószerszámok, kocsik, szekerek, fogások, burgonyafőzők stb. Felvilágosítást ad: **Martens Caesár, Enying.** 1701

Használja ki a szél ingyenerejét szélmotorral
 HOFFHERR-SCHRANTZ-CLAYTON-SHUTTLEWORTH
 Prospektus, mérnök-küldés, költségvetés ingyen!
HOFFHERR-SCHRANTZ-CLAYTON-SHUTTLEWORTH
 Magyar Gépgyári Művek R.-T.
Budapest, VI., Vilmos császár-ut 57. sz.
 Sürgőnyeim: Hofherton Budapest Interurbán telefon: 26-68

Istállóablakot, magtáráblakot
 azonnal szállít 1683
FARKAS ÉS TÁRSA
 Budapest, VI., Lehel-utca 8. Telefon: 82-70

Szikes talajok jó termőföldde átalakítására 1686
 helyszíni szemle alapján szakértői véleményt ad:
Küzdényi Szilárd mérnök, Budapest, II., Margit-körút 64/b, II. 7. — Vállalkozik a talajjavítás állandó irányítására vagy végrehajtására is.

Eladó vagy bérbeadó Abauj megyében
720 holdas birtok.
 A birtok bármikor megtekinthető és azonnal átvehető. Előzetes bejelentésre érdeklődők részére Forradence vagy Felsőmóra Állomásra kocsit küld. **Takács Ferenc,** urad. intéző, Abaujszemere. Telefon: 2. 1686

TÜZIFA-eladás
 A gróf Károlyi György-féle I. sz. hitbizományi uradalomban a parádi rakodón 200, a mátraballai rakodón 100 és a kőkuti rakodón 70 vagon kemény, vegyes hasábból, dorongból és botfából álló tűzifa vagon-tételben azonnali szállításra kapható. Megkereséseket: **Erdőhivatalhoz, Parád,** vagy **Zárgondnoknál, Budapest, IV. ker., Egystem-utca 6. sz.** intézendők. 1676

BKF GÖLYÓSCSAPAGYAK
 malomgépekhez, cséplőgépekhez.
TERVEKET DÍJTALANUL KIDOLGOZ:
BERLINI GÖLYÓSCSAPÁGY-GYÁR
 K. F. T. RIEBE A.
 MAGYARORSZÁGI FIÓKTELEPE:
BUDAPEST, VIII., KENDER-U. 13.
 TELEFON: JÓZSEF 51-53
 Nagy raktár! 1705 Kérjen árjegyzéket!